[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

ENVIRONMENTAL STUDIES AND DISASTER MANAGEMENT

[GEVSDM-03]

(*Environmental Studies and Disaster Management*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What is meant by drought ? Why is it advised not to plant Eucalyptus and similar kind of plants in droughts ?
খৰাং বুলিলে কি বুজা যায় ? খৰাং প্ৰৱণ অঞ্চলসমূহত ইউকেলিপ্টাছ আৰু তেনেকুৱা জাতীয় গছ কিয় ৰোপণ কৰিব নালাগে ?

(*b*) Write briefly about the effects of modern agricultural methods.
আধুনিক কৃষি প্ৰণালীৰ প্ৰভাৱসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(*c*) Write E. P. Odum's (1963) model of energy flow.
ই॰ পি॰ অ'ডামৰ (1963) শক্তি প্ৰৱাহৰ আৰ্হিটো লিখক ।

(*d*) What is species diversity ? Write in brief.
প্ৰজাতি বৈচিত্ৰতা কি ? চমুকৈ লিখক ।

(*e*) What is meant by greenhouse effect ?
সেউজগৃহ প্ৰভাৱ বুলিলে কি বুজা যায় ?

(*f*) How does oil spill affect the wild life ?
তেল নিঃসৰণে বন্যপ্ৰাণীৰ ওপৰত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলায় ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Mention a few environmental harmful impacts of mineral extraction.
খনিজ পদাৰ্থৰ আহৰণৰ দ্বাৰা প্ৰকৃতিৰ ওপৰত পৰা কু প্ৰভাৱবোৰ উল্লেখ কৰক ।

(*b*) What is ecological pyramid ? Describe the various ecological pyramids found in an ecosystem.
পৰিৱেশীয় পিৰামিড বুলিলে কি বুজে ? এটা পৰিস্থিতিতন্ত্ৰত পোৱা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ পিৰামিডৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰক ।

(*c*) Prepare a short note on the major water pollutants, their sources and effects.
প্ৰধান জলপ্ৰদূষক, সিহঁতৰ উৎস আৰু প্ৰভাৱৰ ওপৰত এটা চমুটোকা প্ৰস্তুত কৰক ।

(*d*) Write briefly about the effects of flood.
বানপানীৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰক ।

(*e*) Describe briefly about two kinds of food chain with example.
উদাহৰণসহ দুই ধৰণৰ খাদ্য শৃংখলৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰক ।

(*f*) Write about the social value and aesthetic value of biodiversity.
জৈৱ বৈচিত্ৰৰ সামাজিক মূল্য আৰু সৌন্দৰ্য্যবোধৰ মূল্যৰ বিষয়ে লিখক ।

(*g*) What is noise pollution ? Write about the various control measures of noise pollution.
শব্দ প্ৰদূষণ কি ? শব্দ প্ৰদূষণৰোধৰ বিভিন্ন উপায়ৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain the objectives and methods for conservation of natural resources.
প্ৰাকৃতিক সম্পদ সংৰক্ষণৰ উদ্দেশ্য আৰু ব্যৱস্থা সমূহৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰক ।

(*b*) What are the major threats to biodiversity ? Explain.
জৈৱ বৈচিত্রৰ প্রতি প্রধান ভাবুকিসমূহ কি কি ? বর্ণনা কৰক ।

(*c*) Explain the causes and effects of soil pollution.
ভূমি প্রদূষণৰ কাৰণ আৰু প্রভাৱসমূহ বর্ণনা কৰক ।

(*d*) What are the man made disasters ? Write the causes and effects of Tsunami.
মানৱসৃষ্ট দুর্যোগ কি ? চুনামিৰ কাৰণ আৰু পৰিণাম সমূহৰ বিষয়ে লিখক ।

(*e*) How do the modern technology helps in disaster management ? Explain with example.
আধুনিক প্রযুক্তি বিজ্ঞানে দুর্যোগ ব্যৱস্থাপনাত কিদৰে সহায় কৰে ? উদাহৰণসহ বর্ণনা কৰক ।

(*f*) Enumerate the measures that can be adopted at citizen level to prevent pollution.
প্রদূষণ ৰোধত নাগৰিকৰ কর্তব্যৰ বিষয়ে লিখক ।

(*g*) Write a note on environmental hazard.
পৰিৱেশৰ সংকটৰ ওপৰত এটা টোকা লিখক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্রশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্রশ্নবিলাকৰ যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain the importance educational institutions in disaster management.
দুর্যোগ ব্যৱস্থাপনাত শিক্ষানুষ্ঠান সমূহৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) Explain the role of local community in conservation of environment.
পৰিৱেশ ৰক্ষণাবেক্ষণত স্থানীয় সম্প্রদায়ৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester Exam. (New) 2022 (W)

EDUCATION

[GED S3-01 (M/P)]

(*Sociological Foundation of Education*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]
(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) State the relationship between education and sociology.
শিক্ষা আৰু সমাজবিজ্ঞানৰ সম্বন্ধ দেখুৱাওক ।

(*b*) How do you define socialization ?
আপুনি সামাজিকীকৰণক কিদৰে সংজ্ঞা দিব ?

(*c*) Specify the types of conflict given by Georg Simmel.
জৰ্জ চিমেলে দিয়া অনুসৰি সংঘৰ্ষৰ ভাগবোৰ নির্দিষ্ট কৰক ।

(*d*) 'Social change is a universal process.' Justify.
'সামাজিক পৰিবর্তন এক সার্বজনীন প্রক্রিয়া ।' যুক্তি দর্শাৱওক ।

(*e*) Write two influence of westernisation in India.
ভাৰতবর্ষত পশ্চিমীয়াকৰণৰ দুটা প্রভাৱ লিখক ।

(*f*) List out any three differences of folklore and mores.
জনৰীতি আৰু লোকাচাৰৰ যিকোনো তিনিটা পাৰ্থক্য লিখক ।

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What is the derivative meaning of group dynamics ? Summarize the educational significance of group dynamics.
দলীয় গতিশীলতাৰ বুৎপত্তিগত অৰ্থটো লিখক । দলীয় গতিশীলতাৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্যৰ সাৰাংশ লিখক ।

(*b*) Point out the nature of social stratification.
সামাজিক স্তৰীকৰণৰ প্ৰকৃতিসমূহ আঙুলিয়াই দিয়ক ।

(*c*) Categorize the different types of community.
সম্প্ৰদায়ৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ ভাগ কৰক ।

(*d*) Highlight the various approaches for ensuring equalisation of educational opportunities.
শৈক্ষিক সা-সুবিধা সমানীকৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ আলোকপাত কৰক ।

(*e*) Describe the fundamental principles of democracy.
গণতন্ত্ৰৰ মৌলিক নীতিসমূহ বৰ্ণনা কৰক ।

(*f*) Discuss the factors of social disorganization.
সামাজিক বিসংগঠনৰ উপাদানসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*g*) What are the contributions of education towards social mobility.
সামাজিক গতিশীলতাৰ প্ৰতি শিক্ষাৰ ভূমিকাসমূহ কি কি ?

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) State the causes of cultural lags. Write the specific ways to remove cultural lags. 3+3 = 6

সাংস্কৃতিক পশ্চাৎৱর্ত্তিতাৰ কাৰণসমূহ বৰ্ণনা কৰক । সাংস্কৃতিক পশ্চাৎবর্ত্তিতাৰ দূৰীকৰণৰ বাবে নির্দিষ্ট উপায়সমূহ লিখক ।

(*b*) Analysis the provisions for girls education made under RMSA. What are the visions of RMSA ? 4+2 = 6

ৰাষ্ট্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযানৰ অধীনত থকা ছোৱালী শিক্ষাৰ সুবিধাসমূহ বিশ্লেষণ কৰক । ৰাষ্ট্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযানৰ মূলমন্ত্রসমূহ কি কি ?

(*c*) What is meant by equalisation of educational opportunity ? Elaborate the legislative provisions for equalisation of educational opportunities. 3+3 = 6

শৈক্ষিক সা-সুবিধা সমানীকৰণ বুলিলে কি বুজায় ? শৈক্ষিক সা-সুবিধা সমানীকৰণৰ আইনী বিধি-ব্যৱস্থা সমূহ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*d*) 'Self-discipline is the best discipline'- why ? Discuss with special reference to democratic education. 3+3 = 6

'আত্ম-অনুশাসন হৈছে সর্বোত্তম প্রকাৰৰ অনুশাসন' ।-কিয় ? গণতান্ত্রিক শিক্ষাৰ সৈতে বিশেষ সংগতি ৰাখি আলোচনা কৰক ।

(*e*) Show the views of E. A Ross on social control. Discuss the various agencies of social control. 2+4 = 6

সামাজিক নিয়ন্ত্রণৰ ওপৰত ই॰ এ॰ ৰ'ছয়ে কৰা মন্তব্যসমূহ দৃষ্টিগোচৰ কৰক । সামাজিক নিয়ন্ত্রণৰ বিভিন্ন মাধ্যমসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*f*) Define sociology. Discuss the need and importance of sociological approach of education. 2+4 = 6

সমাজতত্ত্বৰ সংজ্ঞা দিয়ক । শিক্ষাত সমাজতাত্ত্বিক দৃষ্টিভংগী গ্রহণৰ প্রয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব আলোচনা কৰক ।

(*g*) What is called assimilation ? Explain the factors hindering assimilation. 2+4 = 6

সদৃশীকৰণ বুলিলে কি কয় ? সদৃশীকৰণৰ প্রতিবন্ধকতাসমূহ ব্যাখ্যা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What is vertical mobility and horizontal mobility ? Discuss the various internal and external constraint on social mobility. 3+7 = 10
সমান্তৰাল আৰু উলম্ব গতিশীলতা কি ? সামাজিক গতিশীলতাৰ অন্তঃ আৰু বহিঃ বাধাসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Explain the types and agencies of social control. 5+5 = 10
সামাজিক নিয়ন্ত্ৰণৰ প্ৰকাৰ আৰু অভিকৰণসমূহ বৰ্ণনা কৰক ।

No. of Printed Pages—4 **743 (EDM3B)**

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

EDUCATION

[GED S03-02 (M)]

(*Select Issues of Indian Education*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What does Article 45 say about compulsory education ?
বাধ্যতামূলক শিক্ষাৰ বিষয়ে 45 অনুচ্ছেদে কি মন্তব্য প্রদান কৰিছে ?

(*b*) Give two suggestions of NEP, 1986 on universalization of primary education.
ৰাষ্ট্রীয় শিক্ষানীতি, 1986 য়ে প্রাথমিক শিক্ষাৰ সার্বজনীনতাৰ বাবে আগবঢ়োৱা দুটা পৰামর্শ লিখক ।

(*c*) Differentiate between wastage and stagnation.
অপচয় আৰু অনুন্নয়নৰ মাজত পার্থক্য নির্ণয় কৰক ।

(*d*) Why is human right important ?
মানৱ অধিকাৰ কিয় গুৰুত্বপূর্ণ ?

(*e*) What are the dimensions of the promoting human rights through education ?
শিক্ষাৰ দ্বাৰা মানৱ অধিকাৰ বিকাশৰ দিশসমূহ কি কি ?

(*Turn Over*)

(*f*) What are the importances of vocationalization of secondary education ?
মাধ্যমিক শিক্ষাৰ বৃত্তীয়কৰণৰ গুৰুত্বসমূহ কি কি ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss briefly the various forms of autonomy in a higher educational institutions.
উচ্চ শিক্ষা অনুষ্ঠানৰ স্বায়ত্বশাসনৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ সমূহৰ চমুকৈ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Classify the different versions of privatization of higher education.
উচ্চ শিক্ষাৰ ব্যক্তিগতকৰণৰ মতবাদসমূহ শ্ৰেণীকৰণ কৰক ।

(*c*) Distinguish between teacher training and teacher education.
শিক্ষাৰ প্ৰশিক্ষণ আৰু শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰক ।

(*d*) Point out the branches of District Institutes of Education and Training (DIET).
জিলা শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ অনুষ্ঠানৰ শাখা সমূহ আঙুলিয়াই দিয়ক ।

(*e*) 'If the country has to progress, then women's education is necessary.' Do you agree with the statement ? Give justification.
'যদি দেশখনক আগুৱাই নিব লগা হয়, তেন্তে নাৰী শিক্ষা প্ৰয়োজনীয় ।' উক্তিযাৰ আপুনি সমৰ্থন কৰেনে ? যুক্তি প্ৰদান কৰক ।

(*f*) Identify the components of National common minimum programme relevant to the rural sector.
ৰাষ্ট্ৰীয় সাধাৰণ ন্যূনতম আঁচনিৰ অন্তৰ্গত গ্ৰামক্ষেত্ৰত সংশ্লিষ্ট বিষয়সমূহ চিনাক্ত কৰক ।

(*g*) Give a note on skill development.
কৌশলৰ বিকাশৰ ওপৰত এটা টোকা লিখক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the academic causes of student's unrest.
শিক্ষার্থীৰ অশান্তিৰ শৈক্ষিক কাৰণসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*b*) What is called indiscipline ? Suggest some steps that can be taken to maintain discipline in schools.
অনুশাসনহীনতা বুলিলে কি কয় ? বিদ্যালয়ত অনুশাসন বজাই ৰাখিবৰ বাবে ল'ব লগা কেতবোৰ ব্যৱস্থাৰ পৰামৰ্শ দিয়ক ।

(*c*) Analysis the relationship between Indian Constitution and Human Rights.
ভাৰতীয় সংবিধান আৰু মানৱ অধিকাৰৰ মাজত থকা সম্বন্ধ বিচাৰ কৰক ।

(*d*) List out the various problems of teacher education in India. Give the practical ways and means for the improvement of teacher education. 3+3 = 6
ভাৰতবৰ্ষৰ শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ ভিন্ন সমস্যসমূহ দেখুওৱাক । শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ মান উন্নীতকৰণত কাৰ্য্যকৰী পন্থা আৰু উপায়সমূহ দিয়ক ।

(*e*) Highlight the problems of secondary education system of our country. Give the suggestions for improving the secondary education system.
আমাৰ দেশৰ মাধ্যমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ সমস্যসমূহৰ আলোকপাত কৰক । মাধ্যমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ উন্নীতকৰণত পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰক ।

(*f*) Define globalization. Discuss how globalization has contributed towards the growth of profit sector.
গোলকীকৰণৰ সংজ্ঞা দিয়ক । লাভজনক খণ্ডৰ বিকাশত গোলকীকৰণে কি দৰে অৱদান যোগায়, আলোচনা কৰক ।

(*g*) Write a short notes on :
চমু টোকা লিখক ঃ

(*i*) Voluntary organizations in Rural Assam.
গ্ৰাম্য অসমত স্বেচ্ছাসেৱী সংগঠন ।

(*ii*) People's participation in Rural Development.
গ্ৰাম্য উন্নয়নত ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণ ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Describe the educational causes of wastage and stagnation.
অপচয় আৰু অনুন্নয়নৰ শৈক্ষিক কাৰণ সমূহ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Explain the positive and negative aspects of privatisation of higher education.
উচ্চশিক্ষা ব্যক্তিগতকৰণৰ ধনাত্মক আৰু ঋণাত্মক দিশসমূহ আলোচনা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

POLITICAL SCIENCE

[GPS S3-01 (M/P)]

(*Public Administration* (*Theory*))

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Mention any two advantages of the principle of hierarchy.
অধিক্রম নীতিৰ যিকোনো দুটা সুবিধা উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Write the meaning of intrinsic motivation.
অন্তঃপ্রসূত প্রণোদনৰ অর্থ লিখক ।

(*c*) Mention any two advantages of decentralisation.
বিকেন্দ্রীকৰণৰ যিকোনো দুটা সুবিধাৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰক ।

(*d*) Point out any two differences between line and staff agencies.
কার্য্যবাহী গোট আৰু সহায়ক গোটৰ মাজত থকা যিকোনো দুটা পার্থক্যৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰক ।

(*e*) Write any two aims of the scientific management.
বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাৰ যিকোনো দুটা লক্ষ্যৰ বিষয়ে লিখক ।

(*f*) Mention any two points highlighting the need for coordination in organisation.
সমন্বয়ৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ হকে দুটা যুক্তি আগবঢ়াওক ।

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Write four difference between public administration and private administration.
লোক প্ৰশাসন আৰু বে-চৰকাৰী প্ৰশাসনৰ মাজৰ যিকোনো চাৰিটা পাৰ্থক্যৰ বিষয়ে লিখক ।

(*b*) Write any four points highlighting the need of department in administration.
প্ৰশাসনত বিভাগৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সম্পৰ্কে যিকোনো চাৰিটা যুক্তি আগবঢ়াওক ।

(*c*) Write any four criticism against the Independent Regulatory Commissions of the USA.
আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ নিয়ন্ত্ৰক আয়োগৰ বিৰুদ্ধে কৰা যিকোনো চাৰিটা সমালোচনাৰ বিষয়ে লিখক ।

(*d*) Write about any four criticisms levelled against the scientific management theory from the workers' point of view.
শ্ৰমিকসকলৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা বৈজ্ঞানিক পৰিচালনা তত্ত্বৰ যিকোনো চাৰিটা সমালোচনাৰ বিষয়ে লিখক ।

(*e*) Write briefly about the Honey Report on Higher Education for Public Service, 1967.
লোক সেৱাৰ উচ্চশিক্ষাৰ বিষয়ে ১৯৬৭ চনৰ হনী প্ৰতিবেদনৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(*f*) Write about the individual and work groups as elements of the human relation theory. Mention any four criticisms against the human relation theory.
মানৱীয় সম্পৰ্ক তত্ত্বৰ উপাদান হিচাপে ব্যক্তি আৰু কৰ্মী গোটৰ বিষয়ে লিখক । মানৱীয় সম্পৰ্ক তত্ত্বৰ বিৰুদ্ধে থকা যিকোনো চাৰিটা সমালোচনা উল্লেখ কৰক ।

(*g*) Write about any four factors determining span of control.
নিয়ন্ত্ৰণৰ পৰিধি নিৰ্ধাৰণ কৰা যিকোনো চাৰিটা কাৰকৰ বিষয়ে লিখক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain the POSDCORB view regarding the scope of public administration.
লোক প্ৰশাসনৰ পৰিসৰ সম্পৰ্কে থকা POSDCORB মাতামতৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) Discuss period I (Politics-Administration dichotomy stage) and Period II (Principles of administration stage) with regard to the growth of public administration as a discipline.
শৈক্ষিক বিষয় হিচাপে লোক প্ৰশাসনৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰৰ প্ৰথম পৰ্য্যায় (ৰাজনীতি আৰু প্ৰশাসনৰ দ্বিবিভাজন) আৰু দ্বিতীয় পৰ্য্যায় (প্ৰশাসনৰ নীতিসমূহ)ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*c*) Explain the goals of New Public Administration. Write briefly about the Minnowbrook Conference, 1968. $4+2 = 6$
নতুন লোক প্ৰশাসনৰ লক্ষ্য সমূহৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰক । ১৯৬৮ চনৰ মিনোব্ৰুক সম্মিলনৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(*d*) Write four features of government corporation. Mention any two advantages of government corporation. $4+2 = 6$
চৰকাৰী নিগমৰ যিকোনো চাৰিটা বৈশিষ্ট্যৰ বিষয়ে লিখক । চৰকাৰী নিগমৰ যিকোনো দুটা সুবিধা উল্লেখ কৰক ।

(*e*) Write four features of the Weberian theory of bureaucracy. Write any two criticisms levelled against the Weberian theory of bureaucracy. $4+2 = 6$
ৱেবাৰৰ আমোলাতন্ত্ৰ তত্ত্বৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্যৰ বিষয়ে লিখক । ৱেবাৰৰ আমোলাতন্ত্ৰ তত্ত্বৰ বিপক্ষে থকা যিকোনো দুটা সমালোচনা উল্লেখ কৰক ।

(*f*) Write briefly the meaning of civil service. Explain any four function of civil service. $2+4 = 6$
অসামৰিক সেৱাৰ অৰ্থ চমুকৈ লিখক । অসামৰিক সেৱাৰ যিকোনো চাৰিটা বৈশিষ্ট্য ব্যাখ্যা কৰক ।

(*g*) Write the meaning of centralisation. Mention four advantages of centralisation. $2+4 = 6$
কেন্দ্ৰীকৰণৰ অৰ্থ লিখক । কেন্দ্ৰীকৰণৰ চাৰিটা সুবিধা উল্লেখ কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

4+6 = 10

(*a*) Write the meaning of general staff and technical staff. Explain the assistance functions, information functions, advisory functions, supervisory functions and delegated functions of staff agencies.
সাধাৰণ সহায়ক গোট আৰু কাৰিকৰী সহায়ক গোটৰ অৰ্থ লিখক । সহায়ক গোটৰ সহায়ক কাৰ্য্য, তথ্য সম্পৰ্কীয় কাৰ্য্য, পৰামৰ্শদানকাৰী কাৰ্য্য, তত্ত্বাৱধানমূলক কাৰ্য্য আৰু প্ৰতিনিধিযুক্ত কাৰ্য্যৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) Discuss the incentive theory of motivation.
উদগনিমূলক তত্ত্ব (incentive theory) ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

No. of Printed Pages—3 **745 (PSM3B)**

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

POLITICAL SCIENCE

[GPS S03-02 (M)]

(*International Politics* (*Theory*))

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Mention any two features of idealism.
আদর্শবাদৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Write two features of Realism.
বাস্তৱবাদৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখক ।

(*c*) State the meaning of Neo-liberalism.
নব্য–উদাৰতাবাদৰ অর্থ লিখক ।

(*d*) Write the meaning of conflict.
সংঘাতৰ অর্থ লিখক ।

(*e*) Write briefly about any two techniques of conflict management.
সংঘাত ব্যৱস্থাপনাৰ যিকোনো দুটা কৌশলৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(*f*) Mention any four features provided by the Charter of Economic Rights and Duties.
অর্থনৈতিক অধিকাৰ আৰু কর্তব্যৰ চনদে আগবঢ়োৱা চাৰিটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰক ।

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain any two variables regarding the nature of International Politics.
আন্তৰ্জাতিক ৰাজনীতিৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে থকা দুটা কাৰক ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) Explain two differences between Idealism and Realism.
আদৰ্শবাদ আৰু বাস্তৱবাদৰ মাজত থকা দুটা প্ৰভেদ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*c*) Write four criticisms of the Realist Approach.
বাস্তৱবাদী দৃষ্টিভংগীৰ চাৰিটা আসোঁৱাহ লিখক ।

(*d*) Write a note on Ideologies of status-quo.
স্থিতাৱস্থাৰ আদৰ্শৰ ওপৰত এটি টোকা লিখক ।

(*e*) Briefly explain the term 'Security Dilemma'.
'সুৰক্ষাৰ উভয় সংকট' ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*f*) Write briefly about the Hague convention.
হে'গ্ সন্মিলনৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(*g*) Write about any two important aspects or Neo-colonialism.
নব্য–ঔপনিৱেশিকতাবাদৰ যিকোনো দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশৰ বিষয়ে লিখক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain Morton Kaplan's System Theory.
মৰ্টন কাপলানৰ ব্যৱস্থাপক দৃষ্টিভংগীটো ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) Discuss any six factors which limit the growth of national power.
ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ষমতা সীমিত কৰা যিকোনো ছয়টা উপাদান আলোচনা কৰক ।

(*c*) Explain six means for maintaining balance of power.
ক্ষমতাৰ ভাৰসাম্য ৰক্ষাৰ ছয়টা কৌশল ব্যাখ্যা কৰক ।

(*d*) Describe the various techniques for securing national interest.
ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাৰ্থ ৰূপায়ণৰ বিভিন্ন কৌশলসমূহ বৰ্ণনা কৰক ।

(*e*) Write a note on Traditional vs. New Diplomacy.
প্ৰাচীন বনাম নতুন কূটনীতিৰ ওপৰত এটি টোকা লিখক ।

(*f*) Discuss any six external determinants of foreign policy.
বৈদেশিক নীতিৰ যিকোনো ছয়টা বাহ্যিক নিৰ্ধাৰক আলোচনা কৰক ।

(*g*) Write about any six sources of International Law.
আন্তৰ্জাতিক আইনৰ যিকোনো ছয়টা উৎসৰ বিষয়ে লিখক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*b*) Discuss the nature and scope of International Politics.
আন্তৰ্জাতিক ৰাজনীতিৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰক ।

(*c*) Explain any ten instruments of foreign policy.
বৈদেশিক নীতিৰ যিকোনো দহটা আহিলা ব্যাখ্যা কৰক ।

No. of Printed Pages—4 **746 (HTM3A/HTE3A/HTP3A)**

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

HISTORY

[GHT S3-01 (M/P)]

(*India Under the East India Company*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What is 'taqavi' ?
'টাকাভি' বুলিলে কি বুজায় ?

(*b*) State two effects of the Dual administration in Bengal.
বংগত 'দ্বৈত প্ৰশাসন'ৰ প্ৰভাৱ উল্লেখ কৰক ।

(*c*) Mention any two reforms of Lord Cornwallis.
লৰ্ড কৰ্ণৱালিছৰ দুটা সংস্কাৰ উল্লেখ কৰক ।

(*d*) With the signing of the Treaty of Alinagar (1757), what did the East India Company gain ?
১৭৫৭ চনৰ আলিনগৰ চুক্তিৰ দ্বাৰা ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীয়ে কি লাভ কৰে ?

(*e*) Name the first Chief Commissioner for Punjab.
পঞ্জাৱৰ প্ৰথম মুখ্য আয়ুক্তৰ নাম উল্লেখ কৰক ।

(*f*) When and why did the Patharughat uprising take place ?
পথৰুঘাটৰ বিদ্রোহ কেতিয়া আৰু কিয় সংঘটিত হৈছিল ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) 'The annexation of Punjab was no annexation, it was a sacred breach of trust.' Explain the context of the above statement in brief.
'পঞ্জাৱৰ চামিলকৰণ দৰাচলতে চামিলকৰণ নাছিল, ই আছিল সমালোচনাৰ উদ্ধৃত বিশ্বাস ভংগৰ চৰম নিদৰ্শন' ওপৰৰ বক্তব্যৰ পৰিপ্ৰেক্ষিত চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) Explain the causes and consequences of the Moplan uprising.
মোপলা বিদ্রোহৰ কাৰণ আৰু ফলাফলৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰক ।

(*c*) State the contribution of Lord William Bentinck as a social reformer.
সমাজ সংস্কাৰক হিচাপে লৰ্ড উইলিয়াম বেণ্টিঙ্কৰ অৱদান উল্লেখ কৰক ।

(*d*) Write a short note on Hyder Ali.
হাইদৰ আলিৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখক ।

(*e*) What was the impact of the permanent settlement on the peasants ? Explain.
চিৰস্থায়ী বন্দোবস্ত'ৰ কৃষকসকলৰ ওপৰত পৰা প্ৰভাৱৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰক ।

(*f*) Write in brief on the early advent of the English to India.
ভাৰতলৈ ইংৰাজসকলৰ আগমনৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(*g*) Explain the significance of the Battle of Buxar.
বক্সাৰ যুদ্ধৰ তাৎপৰ্য্য ব্যাখ্যা কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Analyse the significance of the Regulating Act of 1773. Give a brief background behind the passing of this Act.
১৭৭৩ চনৰ ৰেগুলেটিং আইনৰ তাৎপর্য্য বিশ্লেষণ কৰক । এই আইন অনুমোদনৰ আঁৰৰ পৃষ্ঠভূমিৰ বিষয়ে চমুকৈ উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Give in details the contribution of Lord Wellesley in expanding the British territory.
বৃটিছ অঞ্চলৰ সম্প্রসাৰণত লর্ড ৱেলেছলিৰ অৰিহণাৰ বিষয়ে বহলাই লিখা ।

(*c*) Explain the British policy towards Mysore during the reign of Tipu Sultan.
টিপু চুলতানৰ শাসনকালত, মহীশূৰৰ প্রতি বৃটিছৰ নীতি বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰক ।

(*d*) Analyse the downfall of the Maratha power in the light of the Anglo-Maratha Wars.
ইংগ–মাৰাঠা যুদ্ধৰ পৰিপ্রেক্ষিতত, মাৰাঠা শক্তিৰ পতনৰ বিষয়ে বিশ্লেষণ কৰক ।

(*e*) Critically analyse of the British policy towards Sind.
সিন্ধুৰ প্রতি ব্রিটিছ নীতিক সমালোচনামূলক ভাৱে বিশ্লেষণ কৰক ।

(*f*) Explain the agrarian structural changes brought by the British revenue policies.
ব্রিটিছ ৰাজহ নীতিৰ দ্বাৰা অনা কৃষিৰ গাঁথনিগত পৰিৱর্তনবোৰ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*g*) Analyse the nature of the Revolt of 1857 and state the significance of its consequences.
১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ প্রকৃতি বিশ্লেষণ কৰক আৰু ইয়াৰ পৰিণামৰ তাৎপর্য্য বর্ণনা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্রশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Provide an analysis of the administrative reforms under the East India Company before the outbreak of the 1857 Revolt.
১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহ আৰম্ভ হোৱাৰ আগতে ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ অধীনত প্রশাসনিক সংস্কাৰৰ বিশ্লেষণ প্রদান কৰক ।

(*b*) Illustrate the resistance movement against the company policies, specially in the context of agriculture.
কোম্পানীৰ নীতিসমূহৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰোধ আন্দোলন, বিশেষকৈ কৃষিৰ সন্দৰ্ভত, বিশ্লেষণ কৰক ।

No. of Printed Pages—4 **747 (HTM3B)**

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

HISTORY

[GHT S03-02 (M)]

(*History of Japan and China*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Mention two items of China which was in great demand in the West.
কি দুটা চীনা বস্তুৰ পশ্চিমীয়া দেশসমূহত চাহিদা আছিল, উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Mention two effects of the T'ai P'ing Rebellion.
টাই–পিং বিদ্রোহৰ দুটা প্ৰভাৱ উল্লেখ কৰক ।

(*c*) Write two characteristics of Buxar Rebellion.
বক্সাৰ বিদ্রোহৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰক ।

(*d*) Who was Yuan Shih Kai ?
য়ুয়ান চি কায় কোন আছিল ?

(*e*) Briefly write about the May Forth Movement.
মে'– ফ'র্থ আন্দোলনৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(*f*) Mention two objectives of the Washington Conference.
ৱাশ্চিংটন কনফাৰেঞ্চৰ দুটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰক ।

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Write a short note on feudalism in Japan.
জাপানত সামন্তবাদৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখক ।

(*b*) Write a short note on educational reforms of the Meiji Government.
মেইজি চৰকাৰৰ শিক্ষামূলক সংস্কাৰৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখক ।

(*c*) Why did China remain isolated from the outside world ?
চীন বাহিৰৰ জগতখনৰ পৰা কিয় আঁতৰি আছিল ?

(*d*) Write a short note on the rise of political parties in Japan.
জাপানত ৰাজনৈতিক দলসমূহৰ উত্থানৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখক ।

(*e*) Why did Japan join the World War-I ?
প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধত জাপানে কিয় যোগদান কৰিছিল ?

(*f*) Write a short note on Dr. Sun Yat-Sen.
ডঃ চান য়্যেৎ চেনৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখক ।

(*g*) Write a short note on Chinese Communist Party.
চীনা সাম্যবাদী দলৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Analyse the effects of Second Sino-Japanese war on Japan.
জাপানৰ ওপৰত দ্বিতীয় চীনা–জাপান যুদ্ধৰ প্ৰভাৱৰ বিশ্লেষণ কৰক ।

(*b*) 'The Anglo-Japanese Alliance of 1902 was one of the most diplomatic event of modern time'- Discuss.
১৯০২ চনৰ এংলো–জাপানীজ সন্ধি আধুনিক সময়ৰ সকলোতকৈ কুটনৈতিক সন্ধি– আলোচনা কৰক ।

(*c*) 'The Meiji Government reconstructed the internal economy of Japan'- Discuss the economic reforms initiated by Meiji Government in the light of above statement.
'মেইজী চৰকাৰে জাপানৰ আভ্যন্তৰিণ অৰ্থনীতিৰ পুনৰগঠন কৰিছিল ।'– ওপৰৰ বাক্যশাৰীৰ আধাৰত মেইজী চৰকাৰৰ অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*d*) State the attitude of the Western powers towards China ?
চীনৰ প্ৰতি পশ্চিমীয়া দেশসমূহৰ মনোভাৱ উল্লেখ কৰক ।

(*e*) Discuss the role of League of Nations during the World Wars.
বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত জাতি সংঘৰ ভূমিকা আলোচনা কৰক ।

(*f*) 'The emergence of Republic of China inaugurated a new chapter in the Chinese history'- Discuss.
'চীন গণৰাজ্যৰ উত্থানে চীনৰ ইতিহাসৰ এক নতুন অধ্যায়ৰ সূচনা কৰে'– আলোচনা কৰক ।

(*g*) 'The Treaties of Kanugawa and Haris opened up Japan for the European powers'- Discuss.
'কানাগাৱা আৰু হেৰিৰ সন্ধিয়ে পশ্চিমীয়া শক্তিৰ বাবে জাপানৰ দ্বাৰ মুকলি কৰিছিল'– আলোচনা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Analyse the role played by the European stakeholders in Far East Asia.
সুদূৰ পূবত ইউৰোপীয় অংশীদাৰসকলে লোৱা ভূমিকা বিশ্লেষণ কৰক ।

(*b*) Evaluate the Chinese Communist Party.
চীনৰ কমিউনিষ্ট পার্টিৰ মূল্যায়ণ কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

SOCIOLOGY

[GSO S3-01 (M/P)]

(*Indian Society*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) State the meaning of Urban Societies.
নগৰিকৰণ সমাজৰ অর্থটো উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Define gendered division of labour.
লিংগভিত্তিক শ্ৰমবিভাজনৰ সংজ্ঞা দিয়ক ।

(*c*) What is Kinship ?
স্বজনতা মানে কি ?

(*d*) Define Caste.
জাতিৰ সংজ্ঞা দিয়ক ।

(*e*) What is meant by voting behaviour ?
ভোটদানৰ আচৰণ মানে কি বুজে ?

(*f*) What is 'Global Village' ?
বিশ্বজনীন গাঁও বুলি কিহক কোৱা হয় ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Write a short note on women empowerment.
নাৰী সবলীকৰণৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখক।

(*b*) Write the major advantages and disadvantages of privatization.
ব্যক্তিগতকৰণৰ প্ৰধান সুবিধাসমূহ আৰু অসুবিধাসমূহ উল্লেখ কৰক ।

(*c*) Discuss the three-tier system of Panchayati Raj in India.
ভাৰতৰ তিনিতৰপীয়া পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থা আলোচনা কৰক ।

(*d*) Mention four characteristics of an Indian village.
ভাৰতীয় গাঁৱৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰক ।

(*e*) Discuss Traditional and Rational Legal Leadership put forth by Max Weber.
মেক্স ৱেবাৰে আগবঢ়োৱা পৰম্পৰাগত আৰু বিধিগত নেতৃত্ব আলোচনা কৰক ।

(*f*) Define social change. Mention its two characteristics.
সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ সংজ্ঞা দিয়ক । ইয়াৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰক ।

(*g*) Write a brief note on multiculturalism.
বহুসংস্কৃতিবাদৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the policy of the government towards the tribes in the post colonial period.
স্বাধীনতাৰ পৰৱৰ্তী কালছোৱাৰ চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা জনজাতিৰ নীতিসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*b*) Define family. Discuss its various types. $2+4 = 6$
পৰিয়ালৰ সংজ্ঞা লিখক । ইয়াৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ উল্লেখ কৰক ।

(*c*) What is a Dominant Caste ? Discuss its functions. 2+4 = 6
প্রতিপত্তিশালী জাতি মানে কি বুজে ? এই জাতিৰ প্ৰকাৰ্য্যসমূহ উল্লেখ কৰক ।

(*d*) Explain various causes of Casteism.
জাতিবাদৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*e*) Explain the difference between primary affinal and secondary affinal kinship.
মুখ্য বিবাহ সূত্রে সৃষ্ট স্বজনতা আৰু বিবাহ সূত্রে সৃষ্ট স্বজনতাৰ মাজৰ প্ৰভেদবোৰ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*f*) Discuss the problems of Urban areas in India.
ভাৰতবৰ্ষৰ চহৰ অঞ্চলৰ সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*g*) Write an essay on Indian Economy Post Independence.
স্বধীনোত্তৰ ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত এখন ৰচনা লিখক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the types of rural leadership in India.
ভাৰতৰ গ্ৰাম্য নেতৃত্বৰ প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Write in details about the impact of globalisation.
বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে বহলাই বৰ্ণনা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

SOCIOLOGY

[GSO S3-02 (M)]

(*Research Methodology*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) State two objective of a research.
গৱেষণাৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Which is known as the theological stage ?
ধর্মতাত্ত্বিক পর্য্যায় বুলি কোন সময়ক আখ্যা কৰে ?

(*c*) What is meant by Mixed Method ?
মিশ্রিত পদ্ধতি বুলিলে কি বুজায় ?

(*d*) State the principle of damage avoidance.
অৱগত সম্মতিৰ নীতি মানে কি ?

(*e*) State two disadvantages of qualitative research.
গুণগত গৱেষণাৰ দুটা অসুবিধা উল্লেখ কৰক ।

(*f*) What is meant by discrete variable ?
পৃথক চলক বুলিলে কি বুজায় ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) State four uses of sampling technique.
নমুনা সংগ্ৰহ পদ্ধতিৰ চাৰিটা ব্যৱহাৰ উল্লেখ কৰক ।

(*b*) State four advantages of primary data.
প্ৰাথমিক তথ্যৰ চাৰিটা সুবিধাৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰক ।

(*c*) State your objectives of interview.
সাক্ষাৎকাৰৰ চাৰিটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰক ।

(*d*) Describe, how a questionnaire is developed ?
প্ৰশ্নসূচী কেনেকৈ প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি ? বৰ্ণনা কৰক ।

(*e*) Write a short note on participant observation.
অংশগ্ৰহণকাৰী পৰ্য্যৱেক্ষণৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখক ।

(*f*) Describe the significance of case study.
নমুনা ভিত্তিক অধ্যয়নৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰক ।

(*g*) State the advantages of focus group discussion.
কেন্দ্ৰীভূত সমূহৰ আলোচনাৰ সুবিধাসমূহ উল্লেখ কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Describe three types of classification. Mention three objectives of classification.
শ্ৰেণীবিভাজনৰ তিনিটা প্ৰকাৰৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰক । শ্ৰেণীবিভাজনৰ তিনিটা লক্ষ্যৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰক ।

(*b*) What is meant by research ? What makes a research scientific ?
গৱেষণা বুলিলে কি বুজায় ? কিহে গৱেষণাসমূহক বিজ্ঞানসন্মত কৰি তোলে ?

(*c*) What is meant by qualitative research ? Describe the various types of qualitative research. 2+4 = 6
গুণগত গৱেষণা বুলিলে কি বুজায় ? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ গুণগত গৱেষণাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰক ।

(*d*) Discuss what does a research design is comprises of?
গৱেষণা আৰ্হি এখনত কি অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয় ? আলোচনা কৰক ।

(*e*) Discuss the various methods of primary data, collection.
প্ৰাথমিক তথ্য সংগ্ৰহৰ পদ্ধতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*f*) Discuss the advantages and disadvantages of structural interview.
সংগঠিত সাক্ষাৎকাৰৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহৰ আলোচনা কৰক ।

(*g*) Explain the merits and demerits of a schedule.
সাক্ষাৎকাৰ সূচীৰ ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক দিশ সমূহৰ ব্যাখ্যা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the advantages and disadvantages of participant observation.
অংশগ্ৰহণ বহির্ভূত পৰ্য্যৱেক্ষণৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*b*) Write a note on ethnography.
নৃগোষ্ঠীয় বৰ্ণনা তত্ত্বৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখক ।

No. of Printed Pages—3 **750 (PHM3A/PHE3A/PHP3A)**

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

PHILOSOPHY

[GPH S3-01 (M/P)]

(*Indian Philosophy-I*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]
(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Is Indian Philosophy practical ?
ভাৰতীয় দর্শন ব্যৱহাৰিক নে ?

(*b*) What is Niskama Karma ?
নিষ্কাম কর্মফল কি ?

(*c*) What is accidentalism, according to Cārvāka Philosophy ?
চার্বাক দর্শন মতে আকস্মিকতাবাদ মানে কি ?

(*d*) What is first noble truth of Buddhism ?
বৌদ্ধদর্শনৰ প্রথম আর্যসত্যটো কি ?

(*e*) What is right view, according to Buddha ?
বৌদ্ধৰ মতে সম্যক দৃষ্টি মানে কি ?

(*f*) What is Nirvana, according to Sautrantika School ?
সৌত্রান্তিক সকলৰ মতে নিৰ্বাণ মানে কি ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Briefly explain the nature of Indian Philosophy.
ভাৰতীয় দৰ্শনৰ প্ৰকৃতিটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) Explain briefly the concept of polytheism.
বহু ঈশ্বৰবাদৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*c*) What is meant by astika school ? Briefly explain.
আস্তিক স্কুল মানে কি ? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*d*) Does Cārvāka accept the existence of an soul, briefly explain.
চাৰ্বাক দৰ্শনে আত্মাৰ অস্তিত্বক স্বীকাৰ কৰেনে ? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*e*) What is meant by theory of momentariness ? Explain in brief.
ক্ষণিকতাবাদ মানে কি ? চকুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*f*) Explain briefly the doctrine of alayvijñāna.
আলয়বিজ্ঞানৰ মতবাদটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*g*) Briefly explain the concept of 'Syadvada'.
স্যাৎবাদৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain the concept of Svadharma as found in the Gita.
গীতাত পোৱা ধৰনে স্বধৰ্মৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) How does Cārvāka reject inference as a source of valid knowledge ? Discuss.
চার্বাক দর্শনে কেনেধৰণে অনুমানক জ্ঞানৰ উৎস হিচাপে অস্বীকাৰ কৰে ? আলোচনা কৰক ।

(*c*) What is dependent origination, according to Buddha ? Discuss.
বৌদ্ধদর্শনৰ মতে 'প্রতীত্যসমূৎপাদ' ধাৰণাটো কি ? আলোচনা কৰক ।

(*d*) Discuss the Jaina concept of Ekantavāda.
জৈনৰ একান্তবাদৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰক ।

(*e*) How do the Jainas explain soul and matter ? Discuss.
জৈন সকলে কেনেদৰে আত্মা আৰু জীৱ সম্পর্কে ব্যাখ্যা কৰে ? আলোচনা কৰক ।

(*f*) Explain the Nyaya concept of Pramā,
ন্যায়ৰ প্রমাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰক ।

(*g*) Explain the concept of Svadharma.
স্বধর্মৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্রশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) Discuss the scope of Indian Philosophy.
ভাৰতীয় দর্শনৰ পৰসৰ সম্পর্কে আলোচনা আগবঢ়াওক ।

(*b*) Explain the four noble truths of Buddhism.
বৌদ্ধদর্শনৰ চাৰি–আর্যসত্যৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়াওক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

PHILOSOPHY

[GPH S03-02 (M)]

(*Ethics*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What is emotivist analysis of moral language ?
নৈতিকভাষাৰ আবেগবাদী বিশ্লেষণ মানে কি ?

(*b*) What is naturalistic fallacy ?
প্রাকৃতিক দোষ বুলিলে কি বুজে ?

(*c*) What is meta-ethics ?
অধিনীতি শাস্ত্র মানে কি ?

(*d*) State the motto of deterrent theory.
প্রতিশোধমূলক শাস্তিতত্ত্বৰ লক্ষ্য কি ?

(*e*) What is the meaning of Moksa ?
মোক্ষ মানে কি ?

(*f*) What is the main principle of teleological ethics ?
উদ্দেশ্যমূলক নীতিবিজ্ঞানৰ মূল নীতি কি ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Briefly explain psychological egoism.
মনস্তাত্ত্বিক অহংবাদৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Discuss briefly the concept of determinism.
নিয়তিবাদৰ ধাৰণাটো চমুকৈ আলোচনা কৰক ।

(*c*) Is ethics a practical science ? Briefly explain.
নীতিবিদ্যা এক ব্যৱহাৰিক বিজ্ঞান হয়নে ? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*d*) What is meant by the subjective and objective Rightness ?
আত্মগত আৰু বস্তুগত শুদ্ধতা মানে কি ?

(*e*) Explain the nature of moral judgements.
নৈতিক বিচাৰৰ স্বৰূপটো ব্যাখ্যা কৰক ।

(*f*) Make a distinction between fact and value.
যথাৰ্থতা আৰু মূল্যবোধৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰূপন কৰক ।

(*g*) What is altruistic ethical hedonism ? Briefly discuss.
স্থূল বা অসংযত নৈতিক আত্মসুখবাদ কি ? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain the theory of utilitarianism.
উপযোগিতাবাদৰ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰক ।

(*b*) Is happiness same as pleasure ? Explain.
'আনন্দ' আৰু 'সন্তোষ' একেনে ? ব্যাখ্যা কৰক ।

(*c*) State and explain the reasons that support Freedom of Will.
ইচ্ছাৰ স্বাধীনতা সমৰ্থনকাৰী যুক্তিসমূহ উল্লেখ কৰি ব্যাখ্যা কৰক ।

(*d*) Distinguish between act-deontology and rule-deontology.
কর্মজনিত কর্তব্যমূলক মতবাদ আৰু নীতিজনিত কর্তব্যমূলক মতবাদৰ মাজত পার্থক্য নির্ণয় কৰক ।

(*e*) Is Dharma a moral ideal ? Explain its nature.
এটা নৈতিক আদর্শ হিচাপে ধর্মৰ স্বৰূপটো ব্যাখ্যা কৰক ।

(*f*) Define crime. Do you find any distinction between crime and sin ?
অপৰাধ কি ? অপৰাধ আৰু পাপৰ মাজত পার্থক্য আছে নেকি ? নিৰূপন কৰক ।

(*g*) Explain naturalism as a theory of ethics.
প্রকৃতিবাদৰ নীতিশাস্ত্রৰ এটা তত্ত্ব হিচাপে আলোচনা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্রশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Is good definable ? Discuss after Moore's Principia Ethica.
'ভাল'ৰ ধাৰণাটোৰ সংজ্ঞা দিব পাৰিনে ? মুৰৰ Principia Ethicaৰ আধাৰত আলোচনা কৰক ।

(*b*) Explain Stevenson's emotive theory.
স্টিভেনচনৰ আবেগবাদৰ তত্ত্বটো চমুকৈ আলোচনা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

SANSKRIT

[GSK S3-01 (M/P)]

(*Development of Sanskrit Language and Mahakavya*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো *পাঁচটা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো উত্তৰ ৫০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $2 \times 5 = 10$

(*a*) ইন্দো–ইউৰোপীয় ভাষা বুলিলে কি বুজায়, লিখক ।

(*b*) 'ৰঘুবংশম্' মহাকাব্যখনৰ চমুটোকা লিখক ।

(*c*) 'কুলক' কাক বোলে, বুজাই লিখক ।

(*d*) ৰজা দিলীপ বশিষ্ঠমুনিৰ আশ্রমলৈ কিয় গৈছিল লিখক ।

(*e*) 'ঋতুস্নাতামিমাম্' আৰু নিমিত্তজ্ঞস্তপোনিধিঃ' সন্ধিযুক্ত এই পদ দুটা বিসন্ধিৰূপত লিখক ।

(*f*) 'ৰঘুবংশম্' মহাকাব্যৰ চতুর্থ সর্গৰ প্রথম শ্লোকটো মুখস্থ লিখক ।

2. তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো *ছটা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো উত্তৰ ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $4 \times 6 = 24$

(*a*) বৈদিক সংস্কৃত ভাষাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখক ।

(*b*) সংস্কৃত মহাকাব্যৰ লক্ষণসমূহ লিখক ।

(*c*) তলৰ শ্লোক ফাঁকি আতিগুৰি লগাই ব্যাখ্যা কৰক –
'তং সন্তঃ শ্রোতুমর্হন্তি সদসদ্‌ব্যক্তিহেতবঃ ।
হেম্নঃ সংলক্ষ্যন্তে হ্যগ্নৌ বিশুদ্ধিঃ শ্যামিকামিব ।।'

(*d*) তলৰ শ্লোক ফাঁকিৰ অর্থ নিজৰ ভাষাত লিখক–
'প্রজানাং বিনয়াধানাদ্‌ ৰক্ষণাদ্‌ ভৰণাদপি ।
স পিতা পিতৰস্তাসাং কেৱলং জন্মহেতবঃ ।।'

(*e*) 'উপাবৃত্তৈঃ' আৰু 'অভ্যুত্থিতঃ' পদ দুটাৰ ব্যুৎপত্তি লিখক ।

(*f*) 'প্রকাশ্চাপ্রকাশ্চ লোকালোক ইবাচলঃ'– এই শ্লোকাংশৰ ভাৱার্থ লিখক ।

(*g*) 'ষড়ৰিপু' আৰু 'ত্রিবর্গ' পদ দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখক ।

3. তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো *ছটা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো উত্তৰ ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $6 \times 6 = 36$

(*a*) 'কিৰাতাৰ্জুনীয়ম্‌' মহাকাব্যত থকা বনেচৰজনৰ উক্তিৰ সাৰাংশ লিখক ।

(*b*) 'ৰঘুবংশম্‌' মহাকাব্যৰ চতুর্থ সর্গৰ সাৰাংশ লিখক ।

(*c*) মহাকৱি ভাৰবিৰ ৰচনাশৈলীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰি লিখক ।

(*d*) ৰঘুবংশীয় ৰজাসকলৰ গুণাৱলী বর্ণনা কৰে লিখক ।

(*e*) ৰজা ৰঘুৰ কামৰূপৰ বিজয়ৰ বর্ণনা লিখক ।

(*f*) তলত দিয়া পদবোৰৰ ব্যাকৰণগত টোকা লিখক–
সংৰম্ভঃ, অভ্যভূয়ৎ, আৰুৰোদ ।

(*g*) ৰজা দিলীপৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখক ।

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. তলত দিয়া প্ৰশ্ন দুটাৰ পৰা যি কোনো *এটা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো উত্তৰ ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $10 \times 1 = 10$

(*a*) ৰজা ৰঘুৰ দিগ্বিজয় বিষয়ে বহলাই লিখক ।

(*b*) 'কিৰাতাৰ্জুনীয়ম্' মহাকাব্যৰ প্ৰথম সৰ্গত থকা দ্ৰৌপদীৰ উক্তিৰ কথাখিনি ফঁহিয়াই নিজৰ ভাষাত লিখক ।

No. of Printed Pages—2 **753 (SKM3B)**

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

SANSKRIT

[GSK S03-02 (M)]

(*Indian Philosophy* (*Bharatiya Darshan*))

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. তলত দিয়া যিকোনো *পাঁচটা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো উত্তৰ ৫০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $2 \times 5 = 10$

(a) 'অষ্টাংগযোগ' বুলিলে কি বুজা যায় লিখক ।

(b) আস্তিক দর্শনৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(c) 'মীমাংসা' শব্দটোৰ তাৎপর্য্য লিখক ।

(d) ভাৰতীয় দর্শনত 'ত্রিৰত্ন' বুলিলে কি বুজা যায় লিখক ।

(e) 'চিত্তবৃত্তি' বুলিলে কি বুজা যায় লিখক ।

(f) 'অধ্যাস' শব্দটোৰ অর্থ বুজাই লিখক ।

2. তলৰ দিয়া যি কোনো *ছটা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো উত্তৰ ১২০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $4 \times 6 = 24$

(a) হীনযান সম্প্রদায়ৰ বিষয়ে বহলাই লিখক ।

(b) শংকৰাচার্য্যৰ বিষয়ে চমু পৰিচয় লিখক ।

(*c*) 'পঞ্চমহাব্রত'ৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখক ।

(*d*) 'ষড়দর্শনৰ' বিষয়ে চমুকৈ লিখক ।

(*e*) 'অনুমান'ৰ বিষয়ে ন্যায় দর্শন মতে লিখক ।

(*f*) 'জগত' সম্পর্কে বেদান্ত দর্শন মতে লিখক ।

(*g*) বৌদ্ধ দর্শনৰ চাৰিটা আর্য্যসত্যৰ বিষয়ে লিখক ।

3. তলৰ দিয়া প্রশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো *ছয়টা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো উত্তৰ ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $6 \times 6 = 36$

(*a*) বৌদ্ধ দর্শনৰ মতে দুঃখ নিৰোধৰ উপায়বোৰ লিখক ।

(*b*) ন্যায়দর্শনৰ কাৰণতত্ত্বসমূহৰ বিষয়ে লিখক ।

(*c*) প্রমাণৰ প্রয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে লিখক ।

(*d*) তর্কসংগ্রহৰ বিষয়বস্তুৰ বিষয়ে লিখক ।

(*e*) অনুমানৰ প্রকাৰভেদৰ বিষয়ে লিখক ।

(*f*) যোগ মনস্তত্ত্বৰ বিষয়ে লিখক ।

(*g*) 'বিশেষ' সম্পর্কে বৈশেষিক দর্শনত উল্লেখ কৰা মতে বহলাই লিখক ।

(৪ নং প্রশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থীৰ বাবেহে)

4. তলত দিয়া যিকোনো *এটা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো উত্তৰ ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $10 \times 1 = 10$

(*a*) ভাৰতীয় দর্শনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখক ।

(*b*) বেদান্ত দর্শনৰ মহত্ত্বৰ বিষয়ে লিখক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

ASSAMESE

[GAS S3-01 (M/P)]

(অসমীয়া ব্যাকৰণ)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. তলৰ যিকোনো *পাঁচটা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $2 \times 5 = 10$

(*a*) 'ব্যাকৰণ' শব্দৰ ব্যুৎপত্তিগত অর্থ লিখক ।

(*b*) বাগিন্দ্রিয় বুলিলে কি বুজে ?

(*c*) ৰূপতত্ব বুলিলে কি বুজে লিখক ।

(*d*) অসমীয়া ভাষাৰ বচন কেই প্রকাৰৰ আৰু কি কি ? বচন 'ব্যাকৰণগত' হয়নে লিখক ।

(*e*) বাংলা ভাষাৰ ধাতুসমূহক সুনীতি কুমাৰ চেটার্জীয়ে কেইটা ভাগত ভাগ কৰিছে আৰু কি কি ?

(*f*) সৰল বাক্য কি ? চমুকৈ বুজাই লিখক ।

2. তলৰ যিকোনো *ছয়টা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ১২০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $4 \times 6 = 24$

(*a*) অসমীয়া ভাষাৰ ব্যাকৰণ সম্পর্কে এটি টোকা লিখক ।

(*b*) অসমীয়া ভাষাৰ বিশিষ্ট্য ব্যঞ্জনধ্বনি কেইটা আৰু কি কি ? এইবোৰৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা অসমীয়া আখৰৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰক ।

(*c*) অসমীয়া ভাষাৰ 'সৰ্গ' সম্পৰ্কে লিখক ।

(*d*) বাংলা ভাষাৰ স্বৰধ্বনি আৰু ব্যঞ্জনধ্বনিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*e*) ব্লুমফিল্ডে বাক্যৰ গঠনক কেইটা ভাগত ভাগ কৰিছে ? ভাগবোৰৰ চমু আলোচনা কৰক ।

(*f*) পদ বুলিলে কি বুজে ? অসমীয়া ক্ৰিয়াপদৰ বিষয়ে লিখক ।

(*g*) অসমীয়া ভাষাৰ 'কাৰক' কেই প্ৰকাৰৰ ? প্ৰত্যেকৰে সংজ্ঞা লিখি উদাহৰণ দিব ।

3. তলৰ যিকোনো *ছয়টা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $6 \times 6 = 36$

(*a*) স্বৰধ্বনি আৰু ব্যঞ্জন ধ্বনিৰ পাৰ্থক্য কেনেধৰণৰ আলোচনা কৰক ।

(*b*) শব্দ মানে কি ? শব্দৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰি বহলাই আলোচনা কৰক ।

(*c*) ধাতু কাক বোলে ? অসমীয়া ভাষাৰ ধাতুবোৰক শ্ৰেণীবিভাজন কৰি আলোচনা কৰক ।

(*d*) অসমীয়া, বাংলা আৰু উড়িয়া ভাষাৰ শব্দবিভক্তিৰ তুলনামূলক আলোচনা দাঙি ধৰক ।

(*e*) জটিল বাক্যৰ প্ৰকাৰভেদ উদাহৰণসহ আলোচনা কৰক ।

(*f*) অসমীয়া ভাষাত বহুবচন অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিবলৈ কি কি উপায় অৱলম্বন কৰা হয় উদাহৰণসহ বুজাই লিখক ।

(*g*) অসমীয়া ভাষাৰ কাৰকৰ লগত থকা বিভক্তিসমূহৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰি আলোচনা কৰক ।

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. তলৰ যিকোনো *এটা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $10 \times 1 = 10$

(a) অসমীয়া ব্যাকৰণ ইতিহাস নিৰ্ণয় কৰক ।

(b) পদৰ শ্ৰেণীবিভাগ কিহৰ কিহৰ ভিত্তিত কৰিব পাৰি আলোচনা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

ASSAMESE

[GAS S03-02 (M)]

(অসমীয়া কবিতা)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* চমু উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $2 \times 5 = 10$

(*a*) পাৰমার্থিক বিষয়ক আৰু দেহবিচাৰৰ গীতত মানৱ দেহাক কি বুলি বিবেচনা কৰা হয় ?

(*b*) চর্যাপদসমূহত সহজযান ধর্মৰ কোনবোৰ দিশ ব্যক্ত হৈছে চমুকৈ লিখক ।

(*c*) বর্ষাৰ আগমনে গোকুলৰ সামগ্রিক পৰিৱেশত কেনেকুৱা প্রভাৱ পেলাইছিল ?

(*d*) অসমীয়া ৰমণ্যাসবাদী কবিতাৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰক ।

(*e*) লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ কবিতাৰ দুটা প্রধান বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰক ।

(*f*) কেশৱ মহন্তৰ 'সোনজিৰা মাহীৰ নাড়ী' কবিতাৰ মূল বিষয়বস্তু কি ?

2. তলৰ যিকোনো *ছয়টা* প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো উত্তৰ ১২০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $4 \times 6 = 24$

(*a*) নিলমণি ফুকনৰ 'ব্রহ্মপুত্রত সূর্যাস্ত' কবিতাটিত ব্যৱহৃত প্রতীক তথা চিত্রকল্পসমূহৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখক ।

(*b*) 'পলস' কবিতাটিৰ মাজত আধুনিক কবিতাৰ বৈশিষ্ট্য কিদৰে প্ৰকাশিত হৈছে লিখক ।

(*c*) 'চিত্ৰলেখাৰ পট নিৰ্মাণ' কবিতাটিত চিত্ৰলেখা চৰিত্ৰটি কিদৰে উপস্থাপিত হৈছে আলোচনা কৰক ।

(*d*) ৰামবিহীন অযোধ্যাৰ ছবিখন ব্যঞ্জনাসমৃদ্ধ ভাৱে কিদৰে মাধৱ কন্দলিয়ে ফুটাই তুলিবলৈ সক্ষম হৈছে আলোচনা কৰক ।

(*e*) চযাগীতৰ সৈতে বৰগীতৰ সাদৃশ্য বিচাৰ কৰক ।

(*f*) 'পানী মৰে পিয়াহত, অগ্নি মৰে জাৰত ।' কি প্ৰসংগত জিকিৰটোত এইদৰে কোৱা হৈছে ব্যাখ্যা কৰক ।

(*g*) 'ধিকো ধিকো মইযাল ৰে' শীৰ্ষক লোকগীতটিৰ এক বিশ্লেষণাত্মক আলোচনা যুগুত কৰক ।

3. তলৰ যিকোনো *ছয়টা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $6 \times 6 = 36$

(*a*) অজিৎ বৰুৱাৰ 'জেংৰাই ১৯৬৩' শীৰ্ষক কবিতাটিৰ আংগিকগত বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে এটি আলোচনা যুগুত কৰক ।

(*b*) 'আন্ধাৰৰ হাহাকাৰ' কবিতাটিৰ মাজত কবিৰ সমাজৰ প্ৰতি দৃষ্টিভংগী কেনেদৰে প্ৰকাশ পাইছে, লিখক ।

(*c*) নলিনীবালা দেৱীৰ 'পৰমতৃষ্ণা' কবিতাটিত ৰহস্যবাদী ভাৱনাৰ প্ৰকাশ সন্দৰ্ভত আপোনাৰ বিচাৰ দাঙি ধৰক ।

(*d*) প্ৰকৃতি বিষয়ক এটি সাৰ্থক ৰোমাণ্টিক কবিতা হিচাপে ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ 'দহিকতৰা' শীৰ্ষক কবিতাটিক গ্ৰহণ কৰিব পাৰিনে ? যুক্তি আগবঢ়াওক ।

(*e*) আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ বিষয়বস্তুগত বৈশিষ্ট্যসমূহ সন্দর্ভত এটি বিশ্লেষণ আগবঢ়াওক ।

(*f*) শংকৰদেৱৰ 'বৰ্ষা বৰ্ণন'ৰ সাহিত্যিক সৌন্দৰ্য সন্দর্ভত এটি আলোচনা যুগুত কৰক ।

(*g*) অসমীয়া লোকগীত বা লোককবিতাৰ সাধাৰণ পৰিচয় দাঙি ধৰক । সকলো লোকগীত বা লোককবিতাক ধৰ্মীয় প্ৰভাৱৰ পৰা মুক্ত বুলি ক'ব পাৰিনে ? যুক্তি আগবঢ়াওক ।

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. তলৰ যিকোনো *এটা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখক (প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ $10 \times 1 = 10$

(*a*) পুৰণি অসমীয়া কবিতাৰ প্ৰধান ধাৰাকেইটাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰি এক আলোচনা যুগুত কৰক ।

(*b*) পাঠ্যক্ৰমত সন্নিবিষ্ট লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, ৰঘুনাথ চৌধাৰী আৰু নলিনীবালা দেৱীৰ কবিতাকেইটিৰ অৱলম্বনত অসমীয়া ৰমন্যাসিক কবিতাৰ বিষয়ে এটি আলোচনা আগবঢ়াওক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

ECONOMICS

[GEC S3-01 (M/P)]

(*Money, Banking and Financial Systems*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* of the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৫০ টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Define money.
মুদ্ৰাৰ সংজ্ঞা লিখক ।

(*b*) What is meant by credit money ?
আমানত মুদ্ৰা বুলিলে কি বুজা যায় ?

(*c*) Define liquidity preference.
তাৰল্য প্ৰীতিৰ সংজ্ঞা লিখক ।

(*d*) Write the name of some of the Cambridge economists.
কেইজনমান কেমব্ৰীজ অৰ্থনীতিবিদৰ নাম লিখক ।

(*e*) Define money multiplier.
মুদ্ৰা গুণকৰ সংজ্ঞা লিখক ।

(*f*) Why the central bank is called the leader of last resort ?
কেন্দ্রীয় বেংকক কিয় শেষ পর্য্যায়ৰ ঋণদাতা বুলি কোৱা হয় ।

2. Answer any *six* of the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ১২০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain the concept of credit rationing.
ঋণৰ ৰেচনিং বুলিলে কি বুজায় ?

(*b*) Distinguish the assets of a bank from its liabilities.
বেংকৰ পাওনা আৰু দেনাৰ মাজৰ পার্থক্য দেখুওৱাক ।

(*c*) What is the relationship between credit multiplier and credit reserve ratio.
ঋণ গুণক আৰু সংৰক্ষিত নগদ জমাৰ অনুপাতৰ মাজত থকা সম্পর্ক উল্লেখ কৰক ।

(*d*) Discuss some anti-inflationary fiscal measures.
মুদ্রাস্ফীতি প্রতিৰোধী কিছুমান ৰাজহ সম্পর্কীয় ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*e*) What are the conditions monetary policy should satisfy to be considered as good monetary policy ?
এক ভাল মুদ্রা নীতি বুলি গণ্য কৰিবৰ বাবে মুদ্রা নীতিয়ে কি চর্তসমূহ পূৰণ কৰিব লাগিব ?

(*f*) How do stock exchanges help promoting savings and investment in a developing economy ?
উন্নয়নশীল অর্থনীতিত ষ্টক বিনিময় কেন্দ্রই সঞ্চয় আৰু বিনিয়োগৰ উন্নয়নত কেনেকৈ সহায় কৰে ?

(*g*) Write a short note on commercial bill market in India.
ভাৰতত বাণিজ্যিক বিল বজাৰখনৰ ওপৰত এটা চমুটোকা লিখক ।

3. Answer any six of the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the role of money to a developing country.
উন্নয়নশীল দেশত মুদ্রাৰ কাৰ্য্যাৱলী সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক ।

(*b*) State the differences between the American and the Cambridge version of the Quantity theory of money.
মুদ্রাৰ পৰিমাণ তত্ত্বৰ সৈতে জড়িত আমেৰিকান চিন্তাধাৰা আৰু কেম্ব্রিজীয় চিন্তাধাৰাৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ উল্লেখ কৰক ।

(*c*) Write three motives for demand for money put forward by Keynes. To what extent Keynesian theory is superior to traditional quantity theory of money? 3+3 = 6
কেইন্সে আগবঢ়োৱা মুদ্রা চাহিদাৰ তিনিটা অভিপ্ৰায় লিখক । কি কি ক্ষেত্ৰত কেইন্সৰ তত্ত্বটো মুদ্রাৰ সংস্থাপিত তত্ত্বতকৈ উন্নত ?

(*d*) Discuss how changes in monetary base influence the total supply of money in an economy.
মুদ্রাৰ আধাৰৰ পৰিবৰ্তনে কিদৰে মুদ্রাৰ যোগানত প্ৰভাৱ পেলায় আলোচনা কৰক ।

(*e*) Explain the definition of central bank as given by De Kock. Write the differences between the qualitative and quantitative measures of credit control. 3+3 = 6
ডি ক'কে (De Kock) দিয়া কেন্দ্ৰীয় বেংকৰ সংজ্ঞাটো ব্যাখ্যা কৰক । পৰিমাণবাচক আৰু গুণবাচক ঋণ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য সমূহ লিখক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* of the following questions : $10 \times 1 = 10$
তলত দিয়া যিকোনো *এটা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) Compare the Keynesian theory of money with the Friedman's theory of money.
কেইন্সৰ আৰু ফ্ৰেইডমেনৰ তত্ত্ব দুটাৰ এক তুলনামূলক বিশ্লেষণ দাঙি ধৰক ।

(*b*) Define creation of credit. Discuss the conflict between the twin objectives of liquidity and profitability of commercial banks. 2+8= 10
ঋণ সৃষ্টিৰ সংজ্ঞা দিয়ক । বাণিজ্যিক বেংকৰ দুটা প্ৰধান লক্ষ্য তাৰল্যতা আৰু লাভৰ মাজৰ সংঘাতৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

ECONOMICS

[GEC S03-02 (M)]

(*Quantitative Methods for Economics Analysis-I*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) Define polynomial equation. Find the degree of the following equation.
বহুৰাশি সমীকৰণৰ সংজ্ঞা লিখক । তলৰ সমীকৰণটোৰ ডিগ্ৰী নিৰ্ণয় কৰক ।

$$\sqrt{x^5 - 9} = 0$$

(*b*) If $A = \{-5, -4, -3, -1, 0, 3, 4\}$ and $B = \{-2, -3, 0, 4, 5\}$ then find
(*i*) $A \cup B$
(*ii*) $A \cap B$

যদি $A = \{-5, -4, -3, -1, 0, 3, 4\}$ আৰু $B = \{-2, -3, 0, 4, 5\}$ তেতিয়া হ'লে
(*i*) $A \cup B$
(*ii*) $A \cap B$ ৰ মান উলিৱাওক ।

(*c*) Find the value of the following determinant.
তলৰ নিশ্চায়কটোৰ মান নিৰ্ণয় কৰক ।

$$\begin{vmatrix} 1 & 3 \\ -2 & -4 \end{vmatrix}$$

(*d*) What is the difference between identity matrix and null matrix.
অভেদ মৌলকক্ষ আৰু ৰিক্ত মৌলকক্ষৰ পাৰ্থক্য লিখক ।

(*e*) Find $\lim_{x \to 3} x^2$

নিৰ্ণয় কৰক $\lim_{x \to 3} x^2$

(*f*) Find : $\int \frac{1}{x^2} dx$

নিৰ্ণয় কৰক ঃ $\int \frac{1}{x^2} dx$

2. Answer any *six* from the following questions : $4 \times 6 = 24$
তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) If $u = \log\left(x^2 + y^2 + z^2\right)$, show that $x \cdot \frac{\partial u}{\partial x} + y \cdot \frac{\partial u}{\partial y} + z \cdot \frac{\partial u}{\partial z} = 2$.

যদি $u = \log\left(x^2 + y^2 + z^2\right)$, , তেন্তে দেখুৱাওক যে $x \cdot \frac{\partial u}{\partial x} + y \cdot \frac{\partial u}{\partial y} + z \cdot \frac{\partial u}{\partial z} = 2$.

(*b*) The consumption function is given by $c = 1000 - \frac{5000}{3+y}$, find marginal propensity to consume when $y = 97$.

ভোগ ফলন এটা এনেদৰে দিয়া আছে, $c = 1000 - \frac{5000}{3+y}$, $y = 97$ হ'লে প্ৰান্তিক ভোগ প্ৰৱণতা নিৰ্ণয় কৰক ।

(*c*) If the marginal revenue function is given by MR = 50 – 4Q, where Q is quantity, find average revenue (AR) when quantity is 10.
প্ৰান্তিক বিক্ৰী আয় ফলন এনেদৰে দিয়া আছে ঃ MR = 50 – 4Q, য'ত Q হ'ল পৰিমাণ । পৰিমাণ 10 হ'লে গড় বিক্ৰী আয় নিৰ্ণয় কৰক ।

(*d*) The total cost function of a firm is given by $Tc = Q^3 - 6Q^2 + 2Q + 50$ where Q is the quantity produced. Find (*i*) average cost, (*ii*) marginal cost.
এখন উৎপাদন প্রতিষ্ঠানৰ মুঠ ব্যয় ফলনটো এনেদৰে দিয়া আছে $Tc = Q^3 - 6Q^2 + 2Q + 50$ য'ত Q হ'ল উৎপাদিত সামগ্রীৰ পৰিমাণ ।
উলিয়াব লাগে (*i*) গড় ব্যয়, (*ii*) প্রান্তিক ব্যয় ।

(*e*) Write any four properties of determinant.
নিশ্চায়কৰ যিকোনো চাৰিটা ধর্ম লিখক ।

(*f*) If $A = \begin{bmatrix} 6 & 1 \\ -4 & 2 \end{bmatrix}$ and $B = \begin{bmatrix} 4 & 2 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}$ find $A + B$ and $A - B$.

যদি $A = \begin{bmatrix} 6 & 1 \\ -4 & 2 \end{bmatrix}$ আৰু $B = \begin{bmatrix} 4 & 2 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}$ হয়, তেন্তে $A + B$ আৰু $A - B$ ৰ মান উলিৱাওক ।

(*g*) Find the derivative of the following function :

$$y = x(1+x)^{1/3}$$

তলৰ ফলনটোৰ অৱকলন নির্ণয় কৰক ঃ

$$y = x(1+x)^{1/3}$$

3. Answer any *six* from the following questions : $6 \times 6 = 36$
তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) Prove that MC = AC at the minimum point of AC.
প্রমাণ কৰক যে AC ৰ সর্বনিম্ন বিন্দুত MC = AC .

(*b*) Find the value of $\int_{10}^{25} \left(100x^{-2}\right) dx$.

মান নির্ণয় কৰক $\int_{10}^{25} \left(100x^{-2}\right) dx$.

(*c*) A monopolist has the following average revenue (AR) and total cost (TC) functions

$$AR = 30 - Q$$
$$Tc = Q^3 - 15Q^2 + 10Q + 100$$

Find maximum profit when Q = 10. Also find out the marginal revenue and marginal cost function.

এগৰাকী একচেটীয়া ব্যৱসায়ীৰ গড় আয় (AR) আৰু মুঠ ব্যয় (TC) ফলন দুটা এনেধৰণৰ ঃ

$$AR = 30 - Q$$
$$Tc = Q^3 - 15Q^2 + 10Q + 100$$

সৰ্বাধিক লাভ উলিৱাওক যেতিয়া Q = 10. লগতে প্ৰান্তিক আয় আৰু প্ৰান্তিক ব্যয় ফলন উলিৱাওক ।

(*d*) If $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 3 & 1 & 2 \\ 0 & 2 & 1 \end{bmatrix}$, $C = \begin{bmatrix} 5 & 0 & 1 \\ 4 & 6 & 0 \end{bmatrix}$ then show that $A\ (B + C) = AB + AC$.

যদি $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 3 & 1 & 2 \\ 0 & 2 & 1 \end{bmatrix}$, $C = \begin{bmatrix} 5 & 0 & 1 \\ 4 & 6 & 0 \end{bmatrix}$ তেতিয়া হ'লে দেখুৱাওক যে $A\ (B + C) = AB + AC$.

(*e*) Prove that $E_d = \dfrac{AR}{AR - MR}$

প্ৰমাণ কৰক যে $E_d = \dfrac{AR}{AR - MR}$

(*f*) Find the value of maxima and minima of $y = 2x^3 + 3x^2 - 36x + 10$.

$y = 2x^3 + 3x^2 - 36x + 10$ ৰ সৰ্বাধিক আৰু সৰ্বনিম্ন মান উলিৱাওক ।

(*g*) Given the consumer's demand function $Q = \sqrt{60 - 2P}$. Find the consumer's surplus when market price $P = 12$.

দিয়া আছে, ভোক্তাৰ চাহিদা ফলন $Q = \sqrt{60 - 2P}$. বজাৰ মূল্য $P = 12$ হ'লে ভোক্তাৰ উদ্বৃত্ত নিৰ্ণয় কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ দিয়া ঃ

(*a*) Given $MC = 4Q + 5$ and total fixed cost is 18. What is the level of production when AC is minimum ?
দিয়া আছে $MC = 4Q + 5$ আৰু মুঠ স্থিৰ ব্যয় 18 । AC সৰ্বনিম্ন হ'লে উৎপাদন নিৰ্ণয় কৰক ।

(*b*) The demand function of a firm is given as $Q = 100 - 4P - 2P^2$. Calculate price elasticity of demand when values of P are 2, 5 and 10 respectively and interpret.
এখন ফাৰ্মৰ চাহিদা ফলন দিয়া আছে $Q = 100 - 4P - 2P^2$. P ৰ মান ক্ৰমে 2, 5 আৰু 10 হ'লে চাহিদা স্থিতিস্থাপকৰ মূল্য নিৰ্ণয় কৰক আৰু ইয়াৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়াওক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION

[GJMC S3-01 (M/P)]

(*History of Media*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What are the contributions of Raja Rammohan Roy towards journalism ?
সাংবাদিকতাৰ ক্ষেত্রত ৰাজা ৰামমোহন ৰায়ৰ ভূমিকা কি কি ?

(*b*) What is the meaning of the term 'print media' ?
'ছপা মাধ্যম' ধাৰণাটোৰ অর্থ কি ?

(*c*) What is Amherst circular of 1862 ?
১৮৬২ চনৰ আমহর্ষ্ট চার্কুলাৰ কি ?

(*d*) Who set up 'Phalke and Company' and why ?
'ফাল্কে এণ্ড কোম্পানী' কোনে আৰু কিয় স্থাপন কৰে ?

(*e*) What is a documentary ?
তথ্যচিত্র কি ?

(*f*) Mention the advantages of FM radio.
এফ এম ৰেডিঅ'ৰ সুবিধাসমূহ উল্লেখ কৰক ।

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ১২০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Explain the impact of private satellite channels on Doordarshan.
ব্যক্তিগত ছেটেলাইট ছেনেলৰ দূৰদৰ্শনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিষয়ে বহলাই লিখক ।

(*b*) Who coined the term 'global village' ? What is its meaning ?
'গোলকীয় গাঁও' ধাৰণাটো কোনে আগবঢ়াইছিল ? ইয়াৰ অৰ্থ কি ?

(*c*) What do you understand by tabloidization of the newspaper industry ?
বাতৰিকাকত উদ্যোগৰ 'টেৱলয়ডাইজেশ্বন' বুলিলে কি বুজে ?

(*d*) Describe the freedom of the press in India before independence.
স্বাধীনতাৰ পূৰ্বে ভাৰতত সংবাদ মাধ্যমৰ স্বাধীনতাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰক ।

(*e*) What were the contributions of Dr. Nathan Brown towards journalism in Assam ?
অসমত সাংবাদিকতাৰ বিকাশত ডঃ নাথান ব্ৰাউনৰ অৰিহণা কি আছিল ?

(*f*) How can the Language Press contribute towards development ?
ভাষিক সংবাদ মাধ্যমে উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত কেনে ধৰনে সহায় কৰিব পাৰে ?

(*g*) Analyze the impact of magazines 'Jonaki' and 'Banhi' on the Assamese language and literature.
অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যত 'জোনাকী' আৰু 'বাঁহী' আলোচনীৰ প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Describe the role of media in the Anti-British movement.
বৃটিছ বিৰোধী আন্দোলনত সংবাদ মাধ্যমে লোৱা ভূমিকা বৰ্ণনা কৰক ।

(*b*) Mention the contribution of Padmanath Gohain Baruah and Radha Govinda Baruah towards the growth of Assamese journalism.

অসমীয়া সাংবাদিকতাৰ বিকাশত পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱা আৰু ৰাধা গোবিন্দ বৰুৱাৰ অৰিহণা উল্লেখ কৰক ।

(*c*) Explain the development of photography in India.
ভাৰতত ফটোগ্ৰাফীৰ বিকাশ বৰ্ণনা কৰক ।

(*d*) What is Photojournalism ? Discuss the legal issues related to Photojournalism.
ফটো-সাংবাদিকতা মানে কি ? ফটো-সাংবাদিকতাৰ সৈতে জড়িত আইনগত সমস্যাবোৰ আলোচনা কৰক ।

(*e*) Describe the silent Era of Indian Cinema.
ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰৰ নিৰ্বাক যুগটো বৰ্ণনা কৰক ।

(*f*) Explain the functioning of All India Radio in India.
আকাশবাণীৰ কাৰ্যক্ৰমণিকা সম্পৰ্কে বৰ্ণনা কৰক ।

(*g*) What is community radio ? What is its role in the society ?
'কমিউনিটী ৰেডিঅ' মানে কি ? সমাজত ইয়াৰ গুৰুত্ব কি ?

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Analyze the contributions of Dr. Nathan Brown and Oliver Cutter towards Assamese journalism.
অসমিয়া সাংবাদিকতালৈ ডঃ নাথান ব্ৰাউন আৰু অলিভাৰ কাটাৰৰ অৰিহণা বিশ্লেষণ কৰক ।

(*b*) Give an account of the history of the beginning of Akashvani-Guwahati.
আকাশবাণী গোৱাহাটিৰ আৰম্ভণিৰ বিষয়ে এটি টোকা আগবঢ়াওক ।

No. of Printed Pages—3 **761 (JMM3B)**

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION

[GJMC S03-02 (M)]

(*Traditional Folk Media*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What is ritual theatre ?
ৰীতিমূলক থিয়েটাৰ কি ?

(*b*) Give two examples of storytelling forms of India.
ভাৰতৰ দুটা কাহিনী কথন ভাগৰ উদাহৰণ দিয়ক ।

(*c*) What is the meaning of folk culture ?
লোকসংস্কৃতিৰ অর্থ কি ?

(*d*) How can traditional folk media convey social ethos ?
পৰম্পৰাগত লোকমাধ্যমে কেনেকৈ সামাজিক লোকাচাৰক বহন কৰে ?

(*e*) Name two important institutions that have played a major role in promoting folklore research and studies in India.
ভাৰতত লোকসংস্কৃতিৰ অধ্যয়ন আৰু গৱেষণাৰ বাবে কাম কৰি থকা দুখন গুৰুত্বপূর্ণ অনুষ্ঠানৰ নাম কওক ।

(*f*) How does SET strategy help in health communication ?
স্বাস্থ্য যোগাযোগত SET কৌশলে কেনেকৈ সহায় কৰে ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ১২০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Mention four characteristics of traditional folk media.
পৰম্পৰাগত লোকমাধ্যমৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰক ।

(*b*) How does electronic media affect traditional folk media ?
বৈদ্যুতিক মাধ্যমে পৰম্পৰাগত লোকমাধ্যমক কেনে ধৰণে প্ৰভাৱান্বিত কৰিছে ?

(*c*) What is the role of traditional folk media in disseminating Indian culture ?
ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ প্ৰচাৰত লোকমাধ্যমৰ ভূমিকা কি ?

(*d*) What is the importance of folk literature in tribal communities ?
জনজাতীয় সম্প্ৰদায়ৰ মাজত লোকসাহিত্যৰ গুৰুত্ব কি ?

(*e*) Explain why is Dr. Bhupen Hazarika commemorated as a mass communicator ?
ড০ ভূপেন হাজৰিকাক কিয় এগৰাকী গণসংযোগকাৰী ৰূপে স্মৰণ কৰা হয় ব্যাখ্যা কৰক ।

(*f*) What according to Shyam Parmar are the advantages of folk media from the viewpoint of development ?
শ্যাম পাৰ্মাৰৰ মতে উন্নয়নমূলক দৃষ্টিভংগীৰে লোকমাধ্যম বোৰৰ গাত কি কি সুবিধা আছে ?

(*g*) What is the role of folk media for eradication of polio in India.
পলিঅ' নিৰ্মূলৰ বাবে ভাৰতত লোকমাধ্যমৰ ভূমিকা কি ?

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) How can traditional media be used for development purposes ? Give example.
উন্নয়নমূলক সংযোগৰ বাবে পৰম্পৰাগত মাধ্যম কি ধৰনে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰি ? উদাহৰণ দিয়ক ।

(*b*) Briefly discuss the different forms of folk theatre in India.
ভাৰতৰ বিভিন্ন লোকনাট্যৰ ভাগসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰক ।

(*c*) Explain different forms of puppetry citing suitable examples.
পুতলা নাচৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ সমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰক ।

(*d*) Discuss in details the different forms of Bihu.
বিভিন্ন ধৰণৰ বিহু সম্পৰ্কে বিস্তৃত ভাৱে আলোচনা কৰক ।

(*e*) How can folk media be used for promoting scientific temperament ?
বৈজ্ঞানিক মনোবৃত্তি উন্নীতকৰণত লোক মাধ্যমৰ প্ৰয়োগ কেনেধৰণে কৰিব পৰি ?

(*f*) Describe the role of UNESCO in preserving folk media.
লোকমাধ্যমৰ সংৰক্ষণত UNESCO ৰ ভূমিকা বহলাই লিখক ।

(*g*) Mention the differences between traditional folk media and mass media.
পৰম্পৰাগত লোকমাধ্যম আৰু গণ মাধ্যমৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ উল্লেখ কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Write an essay on the contribution of H. K. Ranganath to the study of folk media.
লোকমাধ্যমৰ অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ এইছ্‌. কে. ৰংগনাথে আগবঢ়োৱা অৱদান বৰ্ণনা কৰি এখন ৰচনা লিখক ।

(*b*) Describe the significance of traditional folk media in our society.
আমাৰ সমাজত পৰম্পৰাগত লোকমাধ্যমৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

MATHEMATICS

[GMA S3-01]

(*Differential Calculus*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) Evaluate
মান নির্ণয় কৰক

$$\lim_{x \to 0} \frac{\log(1+x)}{x}$$

(*b*) Show that the function $f(x) = |x|$ is continuous at $x = 0$.
দেখুৱাওক যে $x = 0$ বিন্দুত $f(x) = |x|$ ফলনটো অবিচ্ছিন্ন ।

(*c*) Find the value of
মান নির্ণয় কৰক

$$\frac{d}{dx}\left(\frac{1-\cos x}{1+\cos x}\right)$$

(*d*) Show that
দেখুওয়াক যে

$$\tan^{-1} x \geq x - \frac{x^3}{3}, \ \forall x \geq 0$$

(*e*) Find $\partial^2 z / \partial x^2$ if $z = e^{x^2+y^3}$

যদি $z = e^{x^2+y^3}$ তেনেহ'লে $\partial^2 z / \partial x^2$ উলিয়াওক ।

(*f*) If $x = u\cos v$ and $y = u\sin v$, then find $\dfrac{\partial(x, y)}{\partial(u, v)}$.

$x = u\cos v$ আৰু $y = u\sin v$, হ'লে $\dfrac{\partial(x, y)}{\partial(u, v)}$ নির্ণয় কৰক ।

2. Answer any *six* from the following questions : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) Define constant function, identity function, odd function and even function.
ধ্ৰুৱক ফলন, একক ফলন, অযুগ্ম ফলন আৰু যুগ্ম ফলন-ৰ সংজ্ঞা লিখক ।

(*b*) If the following function is differentiable at $x = 1$, then find a.
তলৰ ফলনটো $x = 1$ বিন্দুত অৱকলনীয় হ'লে a ৰ মান নির্ণয় কৰক ।

$$f(x) = \begin{cases} x + a, & \text{if } x \leq 1 \\ ax^2 + 1, & \text{if } x > 1 \end{cases}$$

(*c*) If (যদি) $y = \dfrac{x\sin^{-1} x}{\sqrt{1-x^2}} + \log\sqrt{1-x^2}$ prove that (প্ৰমাণ কৰক যে)

$$\frac{dy}{dx} = \frac{\sin^{-1} x}{\left(1-x^2\right)^{3/2}}.$$

(*d*) Find the minimum value of the function $f(x) = 2x^2 - 6x + 3$.
$f(x) = 2x^2 - 6x + 3$ ফলনটোৰ লঘিষ্ঠ মান নির্ণয় কৰক ।

(*e*) State Rolle's theorem. Verify Rolle's theorem for the function $f(x) = x^3 - 6x^2 + 11x - 6$, $1 \le x \le 3$.
ৰ'লৰ উপপাদ্যটোৰ উক্তি লিখক । $f(x) = x^3 - 6x^2 + 11x - 6$, $1 \le x \le 3$ ফলনৰ বাবে ৰ'লৰ উপপাদ্য সত্যাপন কৰক ।

(*f*) Expand by Taylor's series $f(x, y) = e^y \log(1 + x)$ in powers of x and y.
টেলৰৰ শ্রেণী ব্যৱহাৰ কৰি x আৰু y ৰ ঘাতত $f(x, y) = e^y \log(1 + x)$ ফলনটোক সম্প্রসাৰণ কৰক ।

(*g*) Show that the functions $u = \dfrac{x + y}{1 - xy}$, $v = \tan^{-1} x + \tan^{-1} y$ are functionally dependent and find the relation between them.
দেখুওৱাক যে $u = \dfrac{x + y}{1 - xy}$, $v = \tan^{-1} x + \tan^{-1} y$ ফলন দুটা ফলনীয়ভাবে নির্ভৰশীল আৰু সিহঁতৰ মাজৰ সম্পর্ক নির্ণয় কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) If a function is differentiable at a point, prove that it is also continuous at that point.
যদি এটা ফলন এটা বিন্দুত অৱকলনীয় হয়, তেনেহ'লে প্রমাণ কৰক যে ফলনটো সেই বিন্দুত অবিচ্ছিন্ন ।

(*b*) Evaluate :
মান নির্ণয় কৰক ঃ

(*i*) $\lim\limits_{\theta \to \pi/2} (\sec\theta - \tan\theta)$

(*ii*) $\lim_{\theta \to 0}\left(\frac{e^{\theta}-e^{\sin\theta}}{\theta-\sin\theta}\right)$

(*c*) If (যদি) $y=\tan^{-1}x$, prove that (প্রমাণ কৰক যে)

$$\left(1+x^2\right)y_{n+2}+2(n+1)xy_{n+1}+n(n+1)y_n=0$$

(*d*) State Euler's theorem on Homogeneous function. If (যদি) $u=\tan^{-1}\left(\frac{x^3+y^3}{x-y}\right)$,

prove that (প্রমাণ কৰক যে) $x\frac{\partial u}{\partial x}+y\frac{\partial u}{\partial y}=\sin 2u$

(*e*) Examine $f(x,y)=x^3+y^3-3xy$ for maximum or minimum values.

$f(x,y)=x^3+y^3-3xy$ ফলনটোৰ গৰিষ্ঠ বা লঘিষ্ঠ মান আছেনে নাই পৰীক্ষা কৰক ।

(*f*) Find the extreme value of $x^2+y^2+z^2$ subject to the condition $xy+yz+zx=p$.

$xy+yz+zx=p$ চৰ্তসাপেক্ষে $x^2+y^2+z^2$ -ৰ চৰম মান নিৰ্ণয় কৰক ।

(*g*) Evaluate the followings :

মান নিৰ্ণয় কৰক ঃ

(*i*) $\lim_{x\to 0}\frac{\tan x-\sin x}{x^3}$

(*ii*) $\lim_{x\to 0}\frac{x}{\sqrt{x+2}-\sqrt{2-x}}$

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any one from the following : $10 \times 1 = 10$

তলৰ যিকোনো *এটা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখক ঃ

(*a*) Find $\frac{dy}{dx}$, if

$\frac{dy}{dx}$ উলিয়াওক, যদি

(*i*) $ax^2 + 2hxy + by^2 + 2gx + 2fy + c = 0$

(*ii*) $x = e^{t(\cos t - \sin t)}$, $y = e^{t(\cos t + \sin t)}$

(*b*) Find the minimum values of the function $x^2 + y^2 + z^2$ subject to the condition $ax + by + cz = d$.

$ax + by + cz = d$ চৰ্তসাপেক্ষে $x^2 + y^2 + z^2$ ৰ লঘিষ্ট মান নিৰ্ণয় কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.Com 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

COMMERCE

[GCM S3-01]

(*Business Regulatory Framework*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Define voidable contract.
বাতিলযোগ্য চুক্তিৰ সংজ্ঞা দিয়ক ।

(*b*) Define offer.
প্রস্তাৱৰ সংজ্ঞা দিয়ক ।

(*c*) What is meant by performance of contract ?
চুক্তিৰ কার্য্যকৰণ বুলিলে কি বুজে ?

(*d*) Define free consent.
মুক্ত সম্মতি বুলিলে কি বুজে ?

(*e*) What is prepackaged food ?
পূর্ব–পেকেজ খাদ্য বুলিলে কি বুজে ?

(*f*) Discuss the conditions under which digital signature certificate can be suspended.
ডিজিটেল স্বাক্ষৰ প্রমাণ পত্র বাতিলকৰণৰ স্বর্তসমূহ আলোচনা কৰক ।

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ১২০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) State any four agreements which are declared as void under the Indian Contract Act, 1872.
ভাৰতীয় চুক্তি আইন, ১৮৭২ ৰ অধীণত অবৈধ বুলি ঘোষণা কৰা যিকোনো চাৰিখন বন্দৱস্তি উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Discuss the essential elements of a contract of pledge.
জামানত চুক্তিৰ আৱশ্যকীয় উপাদানসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*c*) Differentiate between condition and warranty.
মুখ্য চর্ত আৰু গৌণ চর্তৰ মাজৰ পার্থক্যসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*d*) Discuss the affects of non-registration of a partnership firm.
অংশীদাৰী প্ৰতিষ্ঠান এখন পঞ্জীয়ন নকৰাৰ প্ৰভাৱ সমূহ আলোচনা কৰক ।

(*e*) What is meant by electronic governance ?
ইলেকট্ৰনিক গভর্নেঞ্চ বুলিলে কি বুজে ?

(*f*) Differentiate between double insurance and reinsurance.
দ্বৈত বীমা আৰু পুনৰ বীমাৰ মাজৰ পার্থক্যসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*g*) Discuss the legal provisions for packaging of milk and milk products.
দুগ্ধ আৰু দুগ্ধজাত পণ্যৰ পেকেজকৰণৰ ক্ষেত্ৰত থকা আইনী ব্যৱস্থাৱলীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the legal rules of a valid acceptance.
এটা বৈধ গ্ৰহণৰ আইনগত নিয়মসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*b*) What is undue influence ? Differentiate between coercion and undue influence.
অযুক্তিকৰ প্ৰভাৱ বুলিলে কি বুজে ? বল প্ৰয়োগ আৰু অযুক্তিকৰ প্ৰভাৱৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*c*) Discuss any three remedies for breach of contract.
চুক্তি ভংগৰ যিকোনো তিনিবিধ প্ৰতিকাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*d*) Differentiate between sale and agreement to sell.
বিক্ৰয় আৰু বিক্ৰয়ৰ সন্মতিৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*e*) Discuss the consumer disputes redressal agencies provided in the Consumer Protection Act, 1986.
গ্ৰাহক সুৰক্ষা আইন, ১৯৮৬ৰ অধিনৰ গ্ৰাহকৰ বিৱাদ নিষ্পত্তিকাৰী সংস্থাসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*f*) Discuss the rights of partners of a partnership firm.
অংশীদাৰী প্ৰতিষ্ঠান এখনৰ অংশীদাৰৰ অধিকাৰ সমূহ আলোচনা কৰক ।

(*g*) Discuss the principles of insurance.
বীমাৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the essential elements of a valid contract.
আইনসংগত চুক্তি এখনৰ আৱশ্যকীয় চৰ্তসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Discuss the importance of insurance in business.
ব্যৱসায়ত বীমাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.Com 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

COMMERCE

[GCM S3-02]

(*Human Resource Management*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* out of the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) State two general objectives of HRM.
মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনাৰ দুটা সাধাৰণ উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Discuss the concept of Human Resource Planning.
মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনাৰ ধাৰণা আলোচনা কৰক ।

(*c*) Define Job Analysis.
কর্ম বিশ্লেষণৰ সংজ্ঞা দিয়ক ।

(*d*) State the objectives of Job Evaluation.
কর্ম মূল্যায়নৰ উদ্দেশ্যসমূহ উল্লেখ কৰক ।

(*e*) Discuss the importance of recruitment.
কর্মচাৰী সংগ্রহৰ গুৰুত্বসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*f*) State two differences between Grievances and Disputes.
অসন্তোষ আৰু বিবাদৰ মাজৰ দুটা পার্থক্য কৰক ।

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ১২০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the importance of Training and Development.
প্ৰশিক্ষণ আৰু উন্নীতকৰণৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*b*) Explain the process of Performance Appraisal.
কাৰ্যকৰণৰ মূল্যাঙ্কণ প্ৰক্ৰিয়া ব্যাখ্যা কৰক ।

(*c*) Discuss the concept of 'Fair Wages' and 'Living Wages'.
ন্যায্য মজুৰি আৰু নিৰ্বাহ্ মজুৰিৰ ধাৰণা আলোচনা কৰক ।

(*d*) Write a note on VRS and Golden Handshake.
স্বেচ্ছামূলক অৱসৰ আৰু সোনালী কৰমৰ্দনৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখক ।

(*e*) Discuss the characteristics of collective Bargaining.
সামূহিক চুক্তিৰ গুণৰাজি সমূহ্ আলোচনা কৰক ।

(*f*) Discuss a few e-HRM activities.
ই–মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনাৰ কাম–কাজ কিছুমানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*g*) Explain the importance of selection.
নিৰ্বাচনৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the importance and methods of HR Research.
মানৱ সম্পদ গৱেষণাৰ গুৰুত্ব আৰু কৌশলসমূহ্ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Discuss the internal and external factors effecting HRM.
মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনাত প্ৰভাৱ পেলোৱা আভ্যন্তৰীণ আৰু বহিঃ উপাদান সমূহ্ আলোচনা কৰক ।

(*c*) Explain the process of HR planning.
মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনাৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যাখ্যা কৰক ।

(*d*) Discuss the importance of Job Analysis.
কৰ্ম বিশ্লেষণৰ গুৰুত্ববোৰ আলোচনা কৰক ।

(*e*) Explain the methods of Job Evaluation.
কৰ্ম মূল্যায়ণৰ পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰক ।

(*f*) Discuss the internal and external source of Recruitment.
কৰ্মী সংগ্ৰহৰ আভ্যন্তৰীণ আৰু বহিঃ উৎসসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*g*) Explain the procedure of grievance handling in small-scale and large-scale organizations.
ক্ষুদ্ৰ আৰু বৃহৎ মানৰ সংগঠনসমূহত অসন্তোষ হস্তক্ষেপনৰ পদ্ধতিবোৰ আলোচনা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Discuss the methods for collecting Job Analysis Data.
কৰ্ম বিশ্লেষণৰ তথ্যপাতি সংগ্ৰহৰ পদ্ধতিসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Discuss the selection process.
নিৰ্বাচনৰ প্ৰক্ৰিয়া সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক ।

[22 HKBD3SN-23F]

B.Com 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

COMMERCE

[GCM S3-03]

(*Indian Financial System*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

(২০২০ চনৰ পিছত নামভর্ত্তি কৰা শিক্ষার্থী সকলে কেৱল Q.No. 1 ৰ পৰ Q.No. 3 লৈ হে উত্তৰ কৰিব)

1. Answer any *five* out of the following questions (each within 50 words) : $2 \times 5 = 10$
তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যিকোনো *পাঁচটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্রতিটো প্রায় ৫০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Mention any two instruments traded in the money market.
মুদ্রা বজাৰত বেহা বেপাৰ কৰা যি কোনো দুটা আহিলা উল্লেখ কৰক ।

(*b*) Mention two secondary market intermediaries.
সাধাৰণ বজাৰৰ দুজন মধ্যস্থতাকাৰী উল্লেখ কৰক।

(*c*) What is meant by SIP ?
পদ্ধতিগত বিনিয়োগ আঁচনি বুলিলে কি বুজে ?

(*d*) Define option contract.
মতামত চুক্তি বুলিলে কি বুজে ?

(*e*) What is demat account ?
ডিমেট্ হিচাপ বুলিলে কি বুজে ?

(*f*) Mention two powers of SEBI.
ভাৰতীয় প্রতিভুতি আৰু বিনিময় বোর্ডৰ দুটা ক্ষমতা উল্লেখ কৰক ।

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ১২০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) Write a short note on electronic banking.
ইলেক্ট্ৰনিক বেংকিং ৰ ওপৰত চমু টোকা লিখক ।

(*b*) Mention four defects of the Indian Money Market.
ভাৰতীয় মুদ্ৰা বজাৰৰ চাৰিটা আসোঁৱাহ উল্লেখ কৰক ।

(*c*) Write a short note on stock brokers and sub brokers.
ষ্টক ব্ৰকাৰ আৰু ছাব–ব্ৰকাৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখক ।

(*d*) Write a short note on the process of deregulation of interest rates in India.
ভাৰতবৰ্ষত সুতৰ হাৰ অনিয়ন্ত্ৰিত কৰাৰ পদ্ধতিৰ ওপৰত চমু টোকা লিখক ।

(*e*) Differentiate between Hire purchase and leasing.
ভাৰা ক্ৰয় আৰু লিজৰ পাৰ্থক্য লিখক ।

(*f*) What are the different types of Credit Rating ?
ঋণৰ মান নিৰ্ণয়নৰ প্ৰকাৰ কি কি হয় ?

(*g*) State the meaning and benefits of depository.
ডিপ'জিটৰীৰ অৰ্থ আৰু সুবিধাসমূহ লিখক ।

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *ছয়টাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ২০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What is the money market ? Write about the structure of the Indian Money Market.
মুদ্ৰা বজাৰ বুলিলে কি বুজে ? মুদ্ৰা বজাৰৰ গাঁথনি বুজাই লিখক ।

(*b*) Explain the meaning and important characteristics of administering interest rates.
প্ৰশাসিত সুতৰ হাৰৰ অৰ্থ আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্যবোৰ বৰ্ণনা কৰক ।

(*c*) Discuss the obligations of asset management company.
সম্পত্তি পৰিচালনাৰ কোম্পনীৰ বিভিন্ন দায়বদ্ধতাসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*d*) Classify lease financing and explain their specific features.
লিজ বিত্তায়নৰ শ্ৰেণী বিভাজন কৰক আৰু ইয়াৰ বৈশিষ্ট্য বৰ্ণনা কৰক ।

(*e*) What is meant by exchange rate ? Discuss the different types of exchange rates.
বিনিময় হাৰ বুলিলে কি বুজে ? বিভিন্ন ধৰণৰ বিনিময় হাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক ।

(*f*) What are the benefits of credit rating for both investors and issuing company.
বিনিয়োগকাৰী আৰু আহিলা বিলি কৰা কোম্পনীৰ বাবে ঋণৰ মান নিৰ্ণয়নৰ সুবিধাসমূহ উল্লেখ কৰা ।

(*g*) Discuss the powers and functions of IRDA and PFRDA.
IRDA আৰু PFRDA ৰ কাৰ্য্য আৰু ক্ষমতা আলোচনা কৰক ।

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

(৪ নং প্ৰশ্নটো কেৱল ২০২০ চনৰ আগতে নামভৰ্ত্তি কৰা শিক্ষাৰ্থীৰ বাবেহে)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো *এটাৰ* উত্তৰ লিখক (প্ৰতিটো প্ৰায় ৩০০ শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

(*a*) What do you mean by financial system ? Briefly discuss the components of the Indian Financial System.
বিত্তীয় পদ্ধতি বুলিলে কি বুজে ? ভাৰতীয় বিত্তীয় ব্যৱস্থাৰ উপাদানসমূহ আলোচনা কৰক ।

(*b*) Write short notes on : $5 \times 2 = 10$
চমু টোকা লিখক ঃ

(*i*) Custodian
জিম্মাদাৰ

(*ii*) Underwriter
বীমাকৰ্তা

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

ENGLISH

[GEG S3-01 (M/P)]

(*From Language to Literature*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* of the following questions (each answer in about 50 words) : $2 \times 5 = 10$

(*a*) Write briefly on the term 'L_1 Interference'.

(*b*) Briefly explain the term 'Stylistic Meaning' with a suitable example.

(*c*) Define 'Absolute Homonymy' and 'Partial Homonymy' with an example of each.

(*d*) Explain the term 'Literary Canon' and mention a Western Canonical writer. 1+1 = 2

(*e*) What is meant by 'Third Theatre' ?

(*f*) Who are called the Intrusive Narrators in short story ? How are they different from the 'unintrusive narrators' ? 1+1 = 2

(*g*) Briefly describe The Regional Novel with an example.

2. Answer any *six* from the following questions (each answer in about 120 words) : $4 \times 6 = 24$

(*a*) With reference to Feminism and Queer studies, discuss the importance of the Gender issues in the recent history of literary theories.

(*b*) Write a brief note on the Behaviourist Theory as the theory of L_2 learning that had gained currency in the 50s and 60s of the 20th century.

(*c*) Comment on the significance of words in a poem.

(*d*) Give a definition of the term Pragmatics as distinguished from semantics and briefly discuss its scopes.

(*e*) Write briefly on Aristotle's concept of character as an important part in a play with a note on its four characteristics.

(*f*) Discuss any two types of novel and mention some of their major practitioners with some significant titles to their credit. 2+2 = 4

(*g*) Write a brief note on travel writing as a literary genre.

3. Answer any *six* from the following questions (each answer in about 200 words) : $6 \times 6 = 36$

(*a*) Write short note on any *two* of the following : 3+3 = 6

(*i*) Cohesion

(*ii*) The novel of Ideas

(*iii*) Bengal Renaissance

(*b*) Write a note on the origin and growth of Indian English Drama.

(*c*) Write in your own words on the structural divisions of a play.

(*d*) What do you understand by the term 'Deviation' as a special characteristic of poetic language ? Mention the different types of Deviation. 4+2 = 6

(*e*) How does a Text differ from a Discourse ? Comment on the different qualities of a Text ? 2+4 = 6

(*f*) Discuss the characteristic features of the short story as a literary form.

(*g*) Give a brief overview of travel writing in Assamese.

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* of the following questions : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Write a note on some of the prominant Indian English writers.

(*b*) Write short notes on any *two* of the following : 5+5 = 10

(*i*) First person narrator and Omniscient narrator

(*ii*) The contrastive analysis of learners errors

(*iii*) Deixis

[22 HKBD3SN-23F]

B.A 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

ENGLISH

[GEG S03-02 (M)]

(*History of English Literature*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* of the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$

(*a*) What are the different types of Lyric poetry ?

(*b*) Who were the 'University alits' ?

(*c*) Define the term 'Stream of Consciousness'.

(*d*) Why did the modern artist experience a sense of loss and confusion ?

(*e*) What were the two significant events in 1965 that influenced British drama to a large extent ?

(*f*) What is the basic difference between 'Imperialism and 'colonialism' ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$

(*a*) Write short notes on any *one* of the following :

(*i*) Beowulf

(*ii*) Dream Vision

(*b*) Provide an idea of any one of the following :

(*i*) Allegory

(*ii*) *The Canterbury Tales*

(*c*) Comment on the role of the chruch in the medieval age.

(*d*) Why is the Renaissance considered as a major historical period ? Give a reasoned answer.

(*e*) 'As a literary form the novel dominated the literary scene during the modern period.' Explain briefly.

(*f*) Provide an account of Restoration drama with special reference to Restoration comedy.

(*g*) How can we relate the popularity of the periodical essays with the coffee houses in the 17th and 18th centuries ?

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$

(*a*) 'The 18th century is known as the age of Prose.' Discuss.

(*b*) Give a detail idea of the literary characteristics of the modern age.

(*c*) Write in detail about the major literary form that emerged in the Romantic age.

(*d*) Explain the life and works of any one of the following :

(*i*) William Wordsworth

(*ii*) John Keats

(*e*) Provide an account of the major works of any one of the following writers of the Victorian age :

(*i*) Robert Browning

(*ii*) Alfred Tennyson

(*f*) Discuss P. S. Eliot's contributions to modern poetry and drama.

(*g*) Discuss the contributions of Virginia Woolf and James Joyce to modern fiction.

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* question from the following (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Enlist the most important literary features of the Neo-classical age.

(*b*) Write about the literary contribution of any *two* of the following : 5+5 = 10

(*i*) D. H. Lawrence

(*ii*) Ted Hughes

(*iii*) George Bernard Shaw

[22 HKBD3SN-23F]

BBA 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

BBA

[GBA S3-01]

(*Human Resource Management*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* from the following questions : $2 \times 5 = 10$

(*a*) State any two functions of Human Resource Management.

(*b*) Write the major challenges faced by human Resource Management.

(*c*) What is meant by personnel management ?

(*d*) State two major objectives of personnel policy.

(*e*) State any two factors that affect the human resource planning.

(*f*) State any two significance of industrial relations.

2. Answer any *six* from the following questions : $4 \times 6 = 24$

(*a*) Discuss the forces (both internal and external) that influences recruitment.

(*b*) Define selection. Explain why it is important ?

(*c*) Highlight the aspects indicating the importance of Training and development in an organisation.

(*d*) Write short notes on : 2+2= 4

(*i*) Business games

(*ii*) Case studies

(*e*) Write a short note on performance appraisal.

(*f*) Discuss any two traditional methods of performance appraisal.

(*g*) Discuss the indirect compensation provided to the employers for their services.

3. Answer any *six* from the following questions : $6 \times 6 = 36$

(*a*) Define job design. Explain the techniques of job design. 2+4 = 6

(*b*) Discuss the steps in the process of wage determination.

(*c*) Define Industrial Relations. Explain the measures that should be adopted to achieve sound industrial relations. 2+4 = 6

(*d*) Discuss the causes of industrial disputes.

(*e*) What is meant by e-HRM ? Discuss the different activities of e-HRM. 2+4 = 6

(*f*) Define strategic HRM. Explain the steps in the process of strategic management.

(*g*) Write short notes on : 3+3 = 6

(*i*) Work life balance

(*ii*) Implications of global economy on HRM

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* question from the following : $10 \times 1 = 10$

(*a*) What is meant by job analysis ? Explain the steps followed in the process of job analysis. $2+8 = 10$

(*b*) Define Recruitment. Discuss the internal and external sources of recruitment.

No. of Printed Pages—3 **767 (POM)**

[22 HKBD3SN-23F]

BBA 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

BBA

[GBA S3-02]

(*Production and Operation Management*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* from the following questions : $2 \times 5 = 10$

(*a*) Discuss two objectives of Maintenance Management.

(*b*) What is a bottleneck in an operation ?

(*c*) Define cellular manufacturing.

(*d*) What is meant by production, planning and control ?

(*e*) Discuss the concept of economic order quantity.

(*f*) Define Production Management.

2. Answer any *six* from the following questions : $4 \times 6 = 24$

(*a*) Discuss any five types of Inventory.

(*b*) Discuss the advantages of Mass Production.

(*c*) Discuss the major types of activities under purchasing functions.

(*d*) Discuss the different determinants of quality.

(*e*) Discuss the major factors affecting process design decisions.

(*f*) Explain Bill of Material.

(*g*) Write a note on work sampling.

3. Answer any *six* from the following questions : $6 \times 6 = 36$

(*a*) What is preventive Maintenance ? How it is different from Breakdown Maintenance ? 3+3 = 6

(*b*) Describe the different implementation roles in six-sigma.

(*c*) What is method study ? Discuss the different steps involved in method study. 2+4 = 6

(*d*) Calculate the EOQ, Re-order Level. Total variable Inventory cost and number of purchase orders for the following data :
Annual demand (D) = 5000 units
Ordering costs (S) = Rs. 10/order
Holding cost (H) = Rs. 6/unit/year
Lead Time (L)= 5 days
No. of working days in a year = 250 days

(*e*) Differentiate between quality control and total quality management.

(*f*) Discuss the causes of quality failure.

(*g*) Write a short note on computer integrated manufacturing.

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* from the following question : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Explain the different elements of PPC (Production, Planning and Control).

(*b*) Discuss the different primary and secondary factors affecting the location decisions.

[22 HKBD3SN-23F]

BBA 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

BBA

[GBA S3-03]

(*Business and Labour Laws*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$

(*a*) State two essentials of contract of sale.

(*b*) Define 'Consumer Dispute'.

(*c*) Define 'Worker'.

(*d*) State the meaning of Industrial Dispute.

(*e*) Discuss the statements that need to be submitted to the Registrar of Trade Union for registration of a Trade Union.

(*f*) State the meaning of total disablement.

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$

(*a*) Mention the various contents of a partnership deed.

(*b*) Mention the objectives of the Trade Unions Act, 1926.

(*c*) Explain the terms 'Wages' and 'Employee'. 2+2 = 4

(*d*) Mention the power and duties of an Arbitrator.

(*e*) Write a note on the Employees Providend Fund Scheme.

(*f*) Write four differences between Sale andAgreement to Sell.

(*g*) Discuss the powers of Redressal Agencies under Consumer Protection Act, 1986.

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$

(*a*) Discuss the essential conditions of a valid contract under Indian Contract Act, 1872.

(*b*) Discuss the various stages of formation of a company.

(*c*) Discuss the procedure of determination and payment of Gratuity. 4+2 = 6

(*d*) Explain the various deductions permitted under the Payment of Wages Act, 1936.

(*e*) Explain the provisions of the Indian Factories Act, 1948 ensuring the welfare of the workers in a factory.

(*f*) Discuss the objectives of the Industrial Disputes Act, 1947.

(*g*) Write short notes on the following authorities under the Industrial Disputes Act, 1947 : 3+3 = 6

(*i*) Works Committee

(*ii*) Labour Court

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* question from the following (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Define Company. Discuss the various documents to be filled with the Registrar for incorporation of a Company ? $2+8 = 10$

(*b*) Discuss briefly the advantages and disadvantages of partnership firm. $5+5 = 10$

[22 HKBD3SN-23F]

BBA/B.Com/BSW 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

SPOKEN ENGLISH

[GSEG S3-04]

(*Spoken English*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* from the following (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$

(*a*) What is the difference between 'fluency' and 'accuracy' with regard to Spoken English ?

(*b*) (*i*) State the meaning of 'ambiguous utterances'.

(*ii*) What are homophones ? Give an example. 1+1 = 2

(*c*) Define the term 'speech event'.

(*d*) Describe the term 'elicitation' in a few words.

(*e*) Why are 'auxiliaries' referred to as helping verbs ?

(*f*) (*i*) What is meant by 'small talk' ?

(*ii*) What is the best aspect of small talk ? 1+1 = 2

2. Answer any *six* from the following (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$

(*a*) (*i*) How many vowel sounds are there in the sound system of English ?

(*ii*) Give two words containing the vowel /i:/ in the medial position (i.e., or the middle) of a word in English. 2+2 = 4

(*b*) Briefly describe the concept of 'syllable'.

(*c*) (*i*) Define the term 'communication'.

(*ii*) What are the three significant aspects of effective communication ? 1+3 = 4

(*d*) (*i*) Define the term 'code-switching'.

(*ii*) Mention three characteristic features of face-to-face conversation.

(*e*) (*i*) Define the term 'interview'.

(*ii*) Mention the three basic factors that media interviews look for while searching for verified content.

(*f*) Mention the title of speeches and the respective names of any four great orators or public speakers. $1 \times 4 = 4$

(*g*) What are the purposes of 'Address of Welcome' and 'Vote of Thanks' on special occasions ? 2+2 = 4

3. Answer any *six* from the following (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$

(*a*) Write an imaginary dialogue in the following context and situations : 3+3 = 6

(*i*) Sending new year greetings

(*ii*) Asking for direction in a new place

(*b*) Discuss any six important skills of good communication.

(*c*) Discuss conversation as a speech event.

(*d*) Explain the following : 3+3 = 6

(*i*) Uses of will and would

(*ii*) Uses of may and must

(*e*) Describe the discourse markers in formal speech.

(*f*) Discuss the importance of speech skills highlighting the distinctive speech sounds of the English language.

(*g*) Explain the following : 3+3 = 6

(*i*) Word stress

(*ii*) Sentence stress and intonation

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* of the following (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Give a detailed explanation of telephone skills with regard to effective communication.

(*b*) Discuss the techniques of 'persuasive' and 'informative' speech.

[22 HKBD3SN-23F]

BCA 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

OOP THROUGH C++

[GCA S3-01]

(*Object Oriented Programming through C++*)

Full Marks : 50

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

1. Answer any *four* questions from the following : $2 \times 4 = 8$

(*a*) What is reference variable in C++ ?

(*b*) Mention any four benefits of object-oriented programming.

(*c*) What is virtual base class ? Why is it necessary ?

(*d*) How is division operator differ from modulus operator ? Mention with examples.

(*e*) What is an infinite loop ? Give one example with C++ codes.

2. Answer any *two* of the following questions : $4 \times 2 = 8$

(*a*) What is the difference between a keyword and an identifier in C++ ? List the rules for naming an identifier.

(*b*) What is the relationship between an array and a pointer ? Differentiate between &p and *p. Explain with examples.

(*c*) Write a C++ program to determine whether a character entered through the keyboard is a capital letter, a small case letter, a digit or a special symbol.

3. Answer any *three* of the following questions : $6 \times 3 = 18$

(*a*) Describe all the properties of the three access specifiers in C++. If we donot mention the access specifier, what will be the by-default access specifier for class members ?

(*b*) Explain class and object with the help of an example. Also, show how a member function can be defined inside and outside a class.

(*c*) What is a file pointer ? Explain open () and close () functions of file handling with the help of an example.

(*d*) Explain overloading of constructors with suitable example. Mention the characteristics of constructor.

4. Answer any *two* questions from the following : $8 \times 2 = 16$

(*a*) Explain the need of operator overloading. Also explain why some operators can not be overloaded ? Writer a C++ program to overload '+' operator to add two character strings.

(*b*) What are the benefits of inheritance in C++ and briefly discuss any three types of inheritance giving examples.

(*c*) Write short notes on any *two* : $4+4 = 8$

(*i*) Friend function

(*ii*) Polymorphism

(*iii*) Inline function

[22 HKBD3SN-23F]

BCA 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

DBMS

[GCA S3-02]

(*Database Management Systems*)

Full Marks : 50

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer the following questions : $1 \times 4 = 4$

(*a*) Define database management system.

(*b*) Define database recovery.

(*c*) Give the difference between DROP and TRUNCATE command.

(*d*) What is a subquery ?

2. Answer the following questions : $3 \times 4 = 12$

(*a*) What are the security goals for any database ?

(*b*) Define integrity constraints. What are the two integrity constraints ?

(*c*) How does the distributed DBMS system work ?

(*d*) What is data independence ? Define the two types of data independence.

3. Answer any *four* from the following : $4 \times 4 = 16$

(*a*) What is normalization of database ? How is CHAR datatype different fromVARCHAR data type ?

(*b*) Explain indexed sequential access organization with its advantages and disadvantages.

(*c*) Explain the role of a database administrator.

(*d*) Describe catastrophic failure and non-catastrophic failure in brief.

(*e*) Explain the concept of relational schema using an example.

4. Answer any *three* from the following : $6 \times 3 = 18$

(*a*) Describe full functional, partial and transitive dependency with suitable examples.

(*b*) Describe in brief the different types of attributes in case of ER model.

(*c*) Explain 3NF with an example. How do we convert a database in 2 NF to 3 NF ?

(*d*) Describe the different types of keys with examples.

[22 HKBD3SN-23F]

BCA 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

COMPUTER APPLICATION

[GCA S3-03]

(*Operating Systems*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 4 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* questions from the following : $2 \times 5 = 10$

(*a*) Specify the services provided by an operating system.

(*b*) Mention the conditions that can be a cause to terminate a process.

(*c*) Explain different states that a thread can have.

(*d*) Define the term inter-process communication.

(*e*) Explain the role of critical section in operating system.

(*f*) Write different types of semaphores available.

2. Answer any *four* questions from the following : $3 \times 4 = 12$

(*a*) Explain the use of scheduling algorithm in OS. Also specify the differences between pre-emptive and non-preemptive scheduling algorithm.

(*b*) Explain the use of resource allocation graph in OS with example.

(*c*) Discuss the possible transition states of a process using a diagram.

(*d*) Explain how semaphores can be used to solve the producer-consumer problem.

(*e*) Specify the significance of Memory relocation in a multiprogramming. System environment.

3. Answer any *four* questions from the following : $6 \times 4 = 24$

(*a*) Mention the advantages of multiprocessor system. Also explain the architecture of a master-slave multiprocessor model.

(*b*) Describe the role of a directory structure in file system. Write the advantages and disadvantages of tree-structured directories.

(*c*) Define the terms-virtual address, virtual address space, address space.

(*d*) Define the term process. Explain how as OS keeps the informations related to a particular process.

(*e*) Explain the role of process synchronization in an OS. Also discuss at least two techniques to avoid race condition and achieve mutual exclusion.

4. Answer any *three* questions from the following : $8 \times 3 = 24$

(*a*) Define the term interrupt and its types. Explain the functions of an Interrupt handler.

(*b*) What is page fault ? Describe the process of paging.

(*c*) Briefly explain access control. What are its benefits.

(*d*) Write short notes on any *two* : 4+4 = 8

(*i*) Cryptography

(*ii*) Round-Robin scheduling

(*iii*) Uses of thread in operating system

(Q. No. 5 is only for learners admitted before 2020)

5. Answer any *one* from the following questions : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Explain different operations that can be performed on a file in OS.

(*b*) Specify the differences between deadlock detection and deadlock avoidance. Also explain the different conditions to avoid the occurances of a deadlock.

[22 HKBD3SN-23F]

BCA 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

DCCN

[GCA S3-04]

(*Data Communication and Computer Networks*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* from the following questions : $2 \times 5 = 10$

(*a*) State the relationship between time period and frequency. Define frequency.

(*b*) What type of errors may occur during data communication ?

(*c*) Mention the purpose of Repeater. In which layer of OSI network model, repeater is used ?

(*d*) Differentiate between symmetric and assymmetric cryptography.

(*e*) Define socket and port.

(*f*) Differentiate between modulation and demodulation.

2. Answer any *six* from the following questions : $4 \times 6 = 24$

(*a*) What are the transmission medium used for data transfer ? Discuss them briefly.

(*b*) Give the difference between packet switching and circuit switching. Explain circuit switching.

(*c*) Describe the features of File Transfer Protocol.

(*d*) Define the term data compression. Name different types of compression. Discuss Huffman encoding used for Lossless compression.

(*e*) Define routing. What are the different goals of routing algorithm ?

(*f*) What is unicast and multicast ? Explain Open Shortest Path First protocol.

(*g*) Discuss Telnet in brief.

3. Answer any *six* from the following questions : $6 \times 6 = 36$

(*a*) Mention various layers in TCP-IP network model and explain the purpose of each layer.

(*b*) Compare and contrast Star, Ring and Mesh topology.

(*c*) Describe briefly the various features of serial and parallel transmission.

(*d*) Define multiplexing. Discuss briefly about frequency-Division and Time-division multiplexing.

(*e*) What do you mean by IP address ? Describe various classful IP addressing schemes.

(*f*) Write the use of Internet protocol. Discuss various fields of header part in datagram of IPv4.

(*g*) Explain the use of router device in computer networking.

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* of the following questions : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Discuss Hyper Text Transfer Protocol (HTTP) along with various HTTP status codes.

(*b*) Differentiate between connection oriented and connection less protocol. How a connection oriented protocol ensures reliability in a communication ?

[22 HKBD3SN-23F]

BSW 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

SOCIAL WORK

[BAIT]

(*Introduction to Information Technology*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* from the following questions : $2 \times 5 = 10$

(*a*) What is website ? What do you mean by a webpage ?

(*b*) What are the basic differences of the function of bridges and gateways in a computer network ?

(*c*) Which medium is used in optical storage for reading and recording data ? Give two applications of super computer ?

(*d*) Write down the difference between hypertext and hypermedia.

(*e*) What is an IC ? How does it help in reducing the size of computers ?

(*f*) What is Random Access Memory (RAM) ? State the type of RAM. Differentiate between them.

2. Answer any *six* from the following questions : $4 \times 6 = 24$

(*a*) Define computer. What are the characteristics of a computer ? Do you think computers are superior to human being ?

(*b*) What is a Cache memory ? How is it different from a primary memory ?

(*c*) Differentiate between system software and application software. Give examples of each of these two categories.

(*d*) Write down the function of each component of a CPU.

(*e*) What is an electronic mail ? Describe the common header fields associated with an email.

(*f*) What are formulas in MS Excel ? Illustrate three formulas with their use and examples.

(*g*) What do you mean by Orientation of a document in MS Word ? How do you change it ? What is the basic difference between 'Save' and 'Save As' command.

3. Answer any *six* from the following questions : $6 \times 6 = 36$

(*a*) Discuss the important features of various generation of computers. Give some examples of the computers of each generation.

(*b*) Discuss briefly the different types of operating systems. Give examples of command line and GUI based operating system.

(*c*) Briefly describe each of the main network topologies : bus, star and ring with their advantages and disadvantages.

(*d*) Explain the application of the Internet.

(*e*) Describe the steps involved in creating a power point presentation.

(*f*) Explain how rows and columns are inserted and deleted in an Excel worksheet. What is the default number of worksheets in a workbook ?

(*g*) Write the various methods of inserting pictures in a word document. How can you find a particular word in a document and replace it with a different word ?

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* of the following : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Explain various types of secondary memory with their important features.

(*b*) Draw the block diagram of Von Neumann Architecture of computer. What are the purposes of device drivers and utilities softwares ? Give examples of these type of softwares.

No. of Printed Pages—3 **970 (POL)**

[22 HKBD3SN-23F]

BSW 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

SOCIAL WORK

[BSW S3-04]

(*Politics : An Introduction*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$

(*a*) Write the definition of Political Science as given by Paul Janet.

(*b*) State the meaning of economic justice as an ideal in the Preamble of the Indian Constitution.

(*c*) Mention any two features of the Fundamental Rights of the Indian Constitution.

(*d*) Write the meaning of Unitary form of Government.

(*e*) Mention any two recommendations made by the Dinesh Goswami Committee for electoral reforms.

(*f*) Define 'Human Rights' as given by D. D. Basu.

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$

(*a*) Write any four Fundamental Duties mentioned in the Indian Constitution.

(*b*) Write a note on the significance of Political Science for social workers.

(*c*) Describe any two features of the Federal form of Government.

(*d*) Write a note on the educational development schemes under the Ministry of Tribal Affairs.

(*e*) Briefly explain about One-Stop Centres (OSCs) as a measure for social and economic development of women.

(*f*) Write any four means to ensure the independence of the Election Commission of India.

(*g*) Write a short note on three generations of Human Rights.

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$

(*a*) 'Political Science is both Science and Art.'- Discuss.

(*b*) Explain the nature of the Indian State.

(*c*) Describe any three Fundamental Rights of the Indian Constitution.

(*d*) Explain the differences between Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy in the Indian Constitution.

(*e*) Write three merits and three demerits of the Unitary form of Government.

(*f*) Discuss the various problems the Tribes in India suffered over the course of time.

(*g*) Discuss in brief about any two governmental programmes implemented by the Government of India for the safety of the children.

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$

(*a*) State the meaning of Political Science. Discuss its nature and scope. 3+7 = 10

(*b*) Explain the various ideals of the Preamble of the Indian Constitution.

No. of Printed Pages—2 **971 (SWP)**

[22 HKBD3SN-23F]

BSW 3rd Semester (New) Exam. 2022 (W)

SOCIAL WORK

[BSW S3-03]

(*Social Work Practice with Communities*)

Full Marks : 70/80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

[Learners admitted in and after 2020 need to answer only Q.No. 1 to Q.No. 3 (total 70 marks)]

1. Answer any *five* from the following questions (each in around 50 words) : $2 \times 5 = 10$

(*a*) State the difference between community development and community organization.

(*b*) Write the characteristics of rural community.

(*c*) State 5 territorial groupings of tribal communities.

(*d*) State the meaning of the term 'deconstruction' of community.

(*e*) Define the term 'scheduled areas'.

(*f*) What are the methods of social works ?

2. Answer any *six* from the following questions (each in around 120 words) : $4 \times 6 = 24$

(*a*) Explain the principles of community organisation. Give examples.

(*b*) Discuss the changes brought about by industrialization in a city.

(*c*) Describe the historical evolution of community organization.

(*d*) In community organization, discuss the meaning and significance of people's participation.

(*e*) Discuss the role of a community social worker.

(*f*) State the NASW's guidelines for community social workers.

(*g*) Discuss some of the important strategies of urban community development.

3. Answer any *six* from the following questions (each in around 200 words) : $6 \times 6 = 36$

(*a*) Explain the tribal social system and governance with reference to North East India.

(*b*) Define community. Explain the types of community with examples.

(*c*) Discuss the phases of community organization.

(*d*) Describe the landmark constitutional amendment by the government to strengthen local self government in cities and towns.

(*e*) Explain the necessary skills of a community social worker.

(*f*) State the meaning of community developments. Discuss its methods.

(*g*) Define participatory rural appraisal (PRA). Explain its various techniques.

(Q. No. 4 is only for learners admitted before 2020)

4. Answer any *one* from the following questions (each in around 300 words) : $10 \times 1 = 10$

(*a*) Explain the Historical background of Autonomous District Council of N. E. India.

(*b*) Discuss the role of community organizers.

[22 HKBD3SO-23F]

BBA 3rd Semester (Old) Exam. 2022 (W)

BBA

[BBA (S3)-09]

(*Financial Accounting-II*)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

1. Answer the following questions : $2 \times 8 = 16$

(*a*) Define Fixed and Current Assets.

(*b*) Define Depreciation.

(*c*) What is Goodwill ? Mention two methods of valuation of Goodwill.

(*d*) Mention two rights that a newly admitted partner requires.

(*e*) Mention two components of liabilities on the Balance Sheet.

(*f*) What is a cash flow statement ?

(*g*) Mention two types of valuation ratio.

(*h*) What do you understand by 'Liquidity Ratios' ?

2. Answer any *five* from the following questions : $4 \times 5 = 20$

(*a*) Explain and illustrate the specimen form of a trading account.

(*b*) Mention two advantages and two disadvantages of the Written Down Value method (WDV) of calculating depreciation.

(*c*) Distinguish between straight line method and diminishing balance method of calculating depreciation.

(*d*) Differentiate between a Revaluation Account and a Realisation Account.

(*e*) What do you understand by 'Return on Investment' and 'Return on Equity' Ratios ?

(*f*) Mention the sources and uses of cash in a cash flow statement.

3. Answer any *three* from the following questions : $8 \times 3 = 24$

(*a*) From the following information of Rani Enterprise prepare a Profit and Loss A/c for the year ended 31st Dec. 2021 :

Particulars	Rs	Particulars	Rs
Gross Profit	21,000	Capital	18,000
Salaries	4,000	Dis. Received	100
Rent & Taxes	500	Repairs	150
Trade expenses	100	Interest paid	50
Discount (Dr.)	200	Bank charges	20
Selling Commission (paid)	2,120	Reserve	4,000
Rebate	100	Bad debts	150
Contingencies	50	Commission (Cr.)	210
Conveyance	200	Machinery	3,500
Petty cash	80	Sundry Receipts	10
Bad Debts recovered	120	Goodwill	8,000

(*b*) Shashi and Riya are partners in the ratio of 3:2. Goodwill appears in the books as Rs. 16,000. Chumki is admitted with 1/4th share of profits and brings in Rs. 40,000 as capital but is unable to bring in her share of goodwill of Rs. 20,000. Show Journal entries when

(i) Goodwill is raised to its full value.

(*ii*) Goodwill is first raised to its full value but is then written off.

(*c*) On 1st July 2004, Gauri bought a plant worth Rs. 40,000. Depreciation was provided at 10% p.a on straight line method on 31st Dec. each year with effect from 1.1.2005. She started to charge depreciation based on diminishing balance method @ 15% p.a. On 1.7.2006, she sold half of the plant for Rs. 12,000. Prepare the Plant Account for four years upto 31.12.2006.

(*d*) What do you mean by time series analysis ? Explain the two methods of time series analysis.

4. Answer any *two* from the following questions : $10 \times 2 = 20$

(*a*) Explain the classification of Assets and Liabilities.

(*b*) Define partnership business. Explain the difference between dissolution of partnership and dissolution of firm.

(*c*) (*i*) A company's sales are Rs. 4, 50,000. Cost of goods sold is Rs. 2,40,000 and inventory is Rs. 90,000. What is its inventory turnover ? Also calculate the company's gross margin.

(*ii*) Determine the P/E ratio of the company that has a net profit of Rs. 1,50,000 and 30,000 shares outstanding, selling at a market price of Rs. 10 per share. What rate of return do shareholders expect assuming par value of share at Rs. 10 ? 5+5 = 10